

2012WMC01

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 9 januari 2012 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Mw.drs. U.P. Blom (voorzitter), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw.drs. F.M. Alsem (VVD), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mw. E.J. Broere (PVV), mw. Y. Claus (SP), drs. K.E. Driehuijs (PvdA), mw.drs. S.N. van de Gein (SP), drs. J.G. van Hal Scheffer (PVV), drs. ing. E.P.G. van Hees (PVV), mw. K.N. Jedema (D66), W. Joustra (VVD), mw. H.J.Keller (PvdD), drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw.drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers (CDA), J. Marchal (SGP), mw. E. Nap (CDA), mw. N.J. Onrust (GroenLinks), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66) en mw. P.J. van Viegen MSc (PvdA);

Met kennisgeving afwezig: mw. W.M.M. Hoek (50PLUS) en drs. R.E. de Vries (gedeputeerde);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

---

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Blom, opent de eerste vergadering van de commissie WMC in 2012 met een woord van welkom.

2. Gesprek met de wethouders jeugdzorg mevrouw N. Teeuwen (Houten), mevrouw R. den Besten (Utrecht) en de heer H. Bouwmeester (Veenendaal) over hun wensen en verwachtingen bij de transitie van de jeugdzorg

De voorzitter geeft het woord aan voornoemde drie wethouders.

Wethouder Den Besten van de stad Utrecht reikt een presentatie met sheets uit over “Transitie jeugdzorg, pilots en proeftuinen”; zij licht deze uitvoerig toe. Deze sheets zullen aan het verslag van deze vergadering worden toegevoegd.

O.a. komt het volgende naar voren:

**** Gemeenten beginnen niet bij nul***

De stad Utrecht en de provincie Utrecht hebben beiden een contourennota transitie jeugdzorg vastgesteld. Beide nota's sluiten goed op elkaar aan.

In iedere wijk van de stad Utrecht zijn JAT's (Jeugd Advies Teams) gevestigd die zorgen voor zorgcoördinatie en doorgeleiding naar specialistische vormen van zorg. Iedere wijk heeft een laagdrempelig opvoedbureau met kleine opvoedvragen.

Het concept Vreedzame Wijk wordt in de jeugdzorg van de stad Utrecht als pedagogische visie gehanteerd. Het gaat hier om een bewezen methodiek die zeer breed met succes wordt toegepast.

**** Transitie jeugdzorg is een mega operatie***

De stad Utrecht wil liever niet spreken van “transitie” maar van “transformatie” jeugdzorg omdat het gaat om fundamentele wijziging in het omgaan met de jeugdzorgketen en de jeugdhulpverlening.

Nadrukkelijk stelt wethouder Den Besten dat de stad Utrecht maar ook andere gemeenten daar nog niet klaar voor zijn. Samenwerking is van het grootste belang. Waar het gaat om specialistische dure vormen van zorg, moet ook de grote stad op schaalvergroting aansturen, zoals blijkt uit het onlangs verschenen BMC rapport. Alle gemeenten in de provincie Utrecht werken in het domein jeugdgezondheidszorg samen. De stad Utrecht wil ook op dat vlak graag zijn rol als

centrumgemeente vervullen. Alle hensen aan dek is nodig om de toekomst goed voor te bereiden.

Voorkomen moet worden dat er een “big bang moment” gaat ontstaan in 2014, 2015 of in 2016. De

G4 en de G32 volgen dan ook alle pilots en proeftuinen nauwlettend. In de voorbereiding van de transformatie jeugdzorg moet er nadrukkelijk tempo worden gemaakt.

* *Wat vinden we belangrijk?*

- gewoon opvoeden als het kan, speciaal als het moet
- positief pedagogisch klimaat, uitgaan van eigen kracht
- minder bureaucratie
- samen met de ouders: één kind, één gezin, één contactpersoon
- hulp bieden daar waar de ouders al zijn (consultatiebureau en basisschool).

* *Pilots en Proeftuinen transitie jeugdzorg:*

1. "Gewoon Opvoeden" (door ontwikkeling van het CJG als netwerkorganisatie), in Kanaleneiland en Overvecht. Inmiddels is er meer duidelijk geworden over de kenmerken van gezinnen in de wijken waar de pilot loopt. De opvoedvragen komen helder in beeld. Een vervolgstap is de hervorming van het bestaande aanbod van opvoedingsondersteuning.
2. Buurt-team-jeugdzorg; de stad Utrecht wil in deze proeftuin met de nieuwe verantwoordelijkheden op het gebied van de jeugdzorg gaan experimenteren. In deze proeftuin staat een nieuwe functie centraal, nl. de jeugdmaatschappelijk werker. Verschillende functies (zoals de schoolmaatschappelijk werker in de oude vorm, het JAT in de oude vorm e.a.) moeten verdwijnen om de jeugdmaatschappelijk werker met meer uren in een "gezinswerkerpositie" te brengen. Het is beter dat iemand meer tijd aan één kind en één gezin kan besteden, dan dat er vele mensen slechts een half uur beschikbaar hebben voor dat kind en het gezin. Die spannende ontwikkeling is nu gaande. Deze wijze van organiseren voorkomt bureaucratie, overdracht, coördinatie, casusoverleg en afstemmingsoverleg.

* *Inrichting proeftuinen*

In de stad Utrecht is een Stuurgroep Jeugd en Zorg samengesteld. Deze stuurgroep geeft de kaders aan voor de experimenten. In deze stuurgroep heeft ook de wethouder onderwijs zitting, om de aansluiting te maken naar passend onderwijs. Tevens participeren in de stuurgroep de welzijnsorganisaties, de jeugdzorgorganisaties, de directeur BJZ, de directeur WMO, de GG&GD, de huisartsen, MEE en de GGZ.

* *Wat willen we graag delen en samen doen?*

Onderzoeken naar samenwerking met andere gemeenten in de provincie Utrecht

Hoe kan de stad Utrecht invulling geven aan zijn rol als centrumgemeente? In principe staat de stad overal voor open.

Hoe zien we zorgverlener nieuwe stijl? (nl. jeugdmaatschappelijk werker)

Leren van elkaars werkwijzen.

Welke soorten afspraken kunnen er (eventueel gezamenlijk) met zorgaanbieders worden gemaakt?

Het BMC rapport bood veel informatie. De vraag is aan de orde of gemeenten vanuit een subsidierelatie met de zorgaanbieders gaan werken of volgens een inkoop- en aanbestedingsrelatie. Die vragen leven sterk bij gemeenten. De kennisoverdracht in de komende drie jaar is het belangrijkste speerpunt in de relatie met de provincie Utrecht. Overigens verloopt de samenwerking met de provincie Utrecht heel goed.

In dit kader wordt afgesproken dat de resultaten van het marktverkenningonderzoek van BMC in afschrift naar de commissie WMC zullen worden gezonden.

* *Wat vragen we van de provincie?*

- Alle gemeenten vragen de provincie zijn rol in het proces als trekker en regievormer voort te zetten tot het omslagpunt is bereikt dat gemeenten het zelf aan kunnen.
- Het afstemmen van beleidskeuzen (lastige situaties, bezuinigingen e.d.) met gemeenten.
- Meer informatie over de huidige situatie: cijfers, financiën, subsidieprocessen.
- Experimenteerruimte, soepele indicatiestelling, geen vaste productafspraken.
- Rust in het achterliggende veld: geen grote veranderingen in aanbod en geen initiatieven die het proces bij gemeenten kunnen verstoren.

Op dit moment gebeuren volgens wethouders Den Besten “de gekste dingen”. Vele nieuwe partijen komen bij gemeenten langs om nieuw aanbod aan te bieden waar gemeenten bepaald niet op zitten te wachten. Dergelijk aanbod is niet altijd in het belang van kwetsbare gezinnen. Spreker noemt dit een gevaarlijke ontwikkeling en zij wil de provincie daar ook voor waarschuwen. De stad Utrecht is voorstander van vernieuwing maar partijen, die primair in geld geïnteresseerd zijn en niet in het belang van kind en gezin, moet men buiten de deur houden. Zo is spreker ook enigszins terughoudend over de opvoedpoli. De opvoedpoli neemt opvoedproblemen vaak zwaar op omdat deze via de zorgverzekeraar/AWBZ vergoed worden, terwijl dat niet altijd nodig is. Die tendens is niet behulpzaam bij de transformatie van de jeugdzorg en zal de kosten enorm doen oplopen.

* *Wat hebben we nodig van de landelijke overheid?*

- Experimenteerterruimte, geen beperking of financiële spelregels
- Extra financiën voor ontwikkelen nieuwe werkwijzen
- Meer informatie
- Overgang in één keer: ook de GGZ gaat over
- Oppassen voor waterbed-effecten tussen gemeenten en wijken
- Geen eigen bijdrage in de jeugdzorg
- Meer tempo vanuit Den Haag.

Mevrouw N. Teeuwen is wethouder jeugdzorg van Houten maar participeert ook in de VNG werkgroep Transitie Jeugdzorg.

Wethouder Teeuwen vertegenwoordigt in deze vergadering de gemeenten uit de regio Lekstroom: Houten, Nieuwegein, Lopik, Vianen en IJsselstein. De positie van deze gemeenten is geheel anders dan die van een grote stad als Utrecht. Voor vernieuwing zijn de kleinere gemeenten in hoge mate afhankelijk van de grote steden als Utrecht en Amersfoort. De samenwerking tussen de gemeenten is heel goed. De kleinere gemeenten voeren wel de kleinere projecten uit, zoals de pilot indicatievrije trajecten. Die pilot bevindt zich op het snijvlak van passend onderwijs en jeugdzorg. De gemeenten in de Lekstroom verdelen de taken. De wethouder van IJsselstein houdt zich bv. bezig met de pilot indicatievrije trajecten. De eerste resultaten van die pilot kunnen in het voorjaar worden verwacht. Spreker geeft aan dat er een enorm verschil is in tempo tussen Utrecht/Amersfoort en de kleinere gemeenten als het gaat om het ontwikkelen, transformeren, vernieuwen van de jeugdzorg. De meeste gemeenten in de regio Lekstroom bevinden zich nu nog in de informatie- en analysefase. Daarin komen vragen aan de orde als: om hoeveel cliënten gaat het, waar bevinden die cliënten zich, wat houdt dat in voor de financiering? Voorts zijn er ook tussen de Lekstroomgemeenten onderling tempoverschillen. Zo heeft Vianen pas morgen de eerste bijeenkomst over de transitie van de jeugdzorg. Hoe groter de gemeente is, hoe meer tempo en massa mogelijk wordt maar hoe kleiner een gemeente is, hoe moeilijker dat gaat.

De Lekstroomgemeenten vragen de provincie nadrukkelijk het proces te faciliteren. Overdracht is alleen mogelijk bij een goede samenwerking op inhoud, op proces en op de planning tussen de gemeenten in de regio en tussen de regio's onderling. Tot nog toe gebeurt dat op uitstekende wijze. Zij sluit aan bij de woorden van wethouder Den Besten dat de gemeenten de provincie heel hard nodig hebben.

De gemeenten willen zicht krijgen op de vraag welke schaalgrootte van de zorg het meest efficiënt en effectief is. Een belangrijke vraag is wat er gebeurt wanneer een kleine gemeente 10 of 15 zeer zware jeugdzorggevallen heeft; wat zijn dan de gevolgen voor het budget? In de decentralisatiecommissie van de VNG worden dergelijke vraagstukken ook besproken. Ook in IPO verband is dat het geval, zo heeft zij begrepen. Het zou goed zijn dat VNG en IPO richting Ministerie gezamenlijk optrekken en daarbij ook de schaalgrootte en verdeelsleutel in de transformatie van de jeugdzorg meenemen. De gemeenten zijn ook bezig met een ingrijpend reorganisatieproces van de jeugdgezondheidszorg. De stad Utrecht heeft al eerder besloten de 0-19 jarigen zorg in één organisatie onder te brengen. In alle andere gemeenten in de provincie Utrecht is

dat niet het geval. Alle gemeenten hebben andere jeugdzorgaanbieders voor de zorg van 0-4 jaar waardoor er een knip zit tussen 0-4 jaar en tussen 4-19 jaar. Wanneer de jeugdzorg naar gemeenten overkomt, is het zaak dat de preventieve kant optimaal geregeld is omdat er juist op dat vlak waarschijnlijk de meeste winst te behalen valt. Binnenkort worden de resultaten van de scenario-onderzoeken op dat vlak verwacht en zal er worden besloten hoe een en ander zal worden opgepakt. Een “springend punt” blijft de vraag hoe gemeenten het met de jeugdzorgaanbieders gaan doen. De gemeenten hebben inmiddels een eerste ervaring opgedaan met de WMO wat betreft de inkoop van huishoudelijke hulp. Wat haar betreft was dat “geen fraaie vertoning”. Wat er nu op gemeenten afkomt is enorm en vele malen gecompliceerder en omvattender dan de inkoop van huishoudelijke hulp. Zij hoopt dat gemeenten in regionaal verband daarover goede afspraken kunnen maken en eensluidend gaan optreden om grote chaos en onrust te voorkomen.

De stelselwijziging maakt dat gemeenten alle zeilen bij moeten zetten.

Wethouder Teeuwen resumeert haar betoog als volgt:

- Op het gebied van de jeugdgezondheidszorg maken gemeenten tempo.
- Er moet veel worden geregeld op het gebied van decentralisatie en de verdeelsleutel.
- De provincie wordt gevraagd te blijven sturen.

De heer H. Bouwmeester is wethouder van Veenendaal en is eveneens lid van de werkgroep jeugdzorg van de VNG. Wethouder Bouwmeester vertegenwoordigt de Foodvalley gemeenten. Foodvalley strekt zich over twee provincies uit: Rhenen, Renswoude en Veenendaal in de provincie Utrecht en Wageningen, Ede, Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel in de provincie Gelderland. Deze acht gemeenten proberen in het sociale domein ook de transformatie van de jeugdzorg vorm te geven. De gemeenten verwachten dat de provincie Utrecht van harte meewerkt om dat proces in Foodvalley te realiseren. Dat betekent dat samenwerking tussen de provincies Utrecht en Gelderland noodzakelijk is. Foodvalley inventariseert momenteel de cliëntenstromen. Dat is belangrijk omdat het ziekenhuis van Veenendaal in Ede staat en het gros van de cliënten op Ede is georiënteerd, dus net over de provinciegrens heen. De provincies en de regio moeten nadenken over de vraag hoe de transitie van de jeugdzorg moet worden vormgegeven vanuit de gedachte dat opvoeden centraal staat. Vanuit dat perspectief moet de jeugdzorg vorm krijgen zoals zojuist door de wethouders Den Besten en Teeuwen werd geschetst. Gedacht wordt aan een dekkende basisstructuur in de regio met daarboven op een menukaart voor elke gemeente, passend bij de specifieke behoefte van een gemeente. De preventieve taken worden ondergebracht in het CJG zoals dat nu al in Veenendaal vorm heeft gekregen. Het kind staat centraal. Vanuit de public health gedachte wordt getracht de zaak voor het kind zo toegankelijk mogelijk te organiseren, bv. indicatievrije trajecten.

De gemeenten verwachten dat de provincie Utrecht gaat samenwerken met de provincie Gelderland om dit traject gezamenlijk op te pakken en goed vorm te geven. Wethouder Bouwmeester nodigt de provincie Utrecht van harte uit de Foodvalley gemeenten daarbij te helpen. Overigens is de provinciegrens niet het grootste probleem. Ook moet worden nagedacht over passend onderwijs, het veiligheidshuis, de veiligheidsregio, twee bureaus jeugdzorg, welke aanbieders worden ingeschakeld e.d. Spreker wijst er nogmaals op dat de overdracht van de jeugdzorg in Foodvalley complexer is, aangezien deze grensoverschrijdend is. De steun van de provincie Utrecht is daarbij van harte nodig.

Mevrouw Maasdam begrijpt dat wethouder Den Besten een big bang effect wil voorkomen. Echter, vanuit de VNG commissie en de G4 hoort spreekster geluiden dat er wel naar een bigbang wordt gestreefd, bv. in het jaar 2015. Zij vraagt hoe wethouder Den Besten dat ziet.

Voorts hoort zij de nadrukkelijke oproep van de wethouders tot samenwerking van gemeenten; zou dat door het rijk moeten worden opgelegd? Zij vraagt hoe daar tegenaan gekeken wordt. Zojuist sprak wethouder Den Besten over het Eigen Kracht principe. P.S. hebben daar eerder ook over gesproken. Zij vraagt hoe Eigen Kracht in de stad Utrecht wordt beleefd.

Wethouder Den Besten antwoordt dat er verschillende definities zijn van het “big bang effect”. Het is zeker zo dat alle vormen van zorg in één keer over moeten gaan. Echter, voorkomen moet worden dat er heel lang niets gebeurt terwijl dan op een zeker moment alles in één keer tot de verantwoordelijkheid van gemeenten gaat behoren, terwijl gemeenten zich daar onvoldoende op konden voorbereiden.

Wethouder Teeuwen licht toe dat gemeenten graag met elkaar willen samenwerken. Wanneer samenwerking achterwege blijft, gaat het rijk zelf regio's aanwijzen. Dat is voldoende stok achter de deur voor gemeenten om zelf hun samenwerkingsverbanden te organiseren.

Wethouder Den Besten licht voorts toe dat de stad Utrecht al geruime tijd met Eigen Kracht conferenties werkt, ook in andere velden van zorg. Net als de stad Amersfoort heeft de stad Utrecht inmiddels ervaring opgedaan met Wrap Around Care; dat concept gaat primair uit van het eigen netwerk om een gezin heen. Die aanpak was erg inspirerend en de stad wil daarmee verder. Gebleken is nl. dat zelfs de meest moeilijke doelgroepen meer kracht hebben dan men in eerste instantie zou denken.

De heer Marchal vraagt hoe het zgn. ‘waterbedeffect’ kan worden voorkomen nu grote en kleine gemeenten met elkaar gaan samenwerken. Vragen zijn er ook over de voortgang. Zo heeft de gemeente Wijk bij Duurstede twee maanden geleden voor het eerst in een commissievergadering over de transitie van de jeugdzorg gesproken. Daar werden vele vragen gesteld waarop de wethouder antwoordde dat een en ander nog moet worden uitgewerkt. De zorg is of gemeenten de transitie jeugdzorg wel op tijd kunnen oppakken. Zojuist lichtte wethouder Den Besten toe dat de markt wordt geconfronteerd met wildgroei aan partijen die vooral hun eigen belang nastreven. Spreker gaat ervan uit dat de identiteitsgebonden zorg daartoe niet wordt gerekend; zijn partij pleitte ook al eerder voor die identiteitsgebonden zorg.

Wethouder Bouwmeester komt terug op de vraag over het waterbedeffect. Voor de acht gemeenten in Foodvalley zijn de bedragen bekend, die kunnen worden besteed aan de transitie van de jeugdzorg. Afsproken is dat de gemeenten die gelden in één pot stoppen. Hij verwacht dat de regio ook op termijn één budget gaat ontwikkelen voor de basisstructuur jeugdzorg. Voorkomen moet worden dat een kleine gemeente, met enkele zeer problematische gevallen, daarmee zijn hele budget opmaakt. De Foodvalley gemeenten willen zo min mogelijk externen inhuren, om de kennis in eigen huis op te bouwen en te bewaren. Voorts verzekert spreker de SGP dat er inmiddels nadrukkelijk afspraken zijn gemaakt over het aanbieden van identiteitsgebonden zorg in Veenendaal en Renswoude.

Wethouder Teeuwen verduidelijkt op verzoek van de heer Marchal dat de voortgang en het tempo van gemeenten in de transitie van de jeugdzorg in het Bestuurlijk Platform wordt bewaakt onder leiding van de voorzitter, gedeputeerde Pennarts.

Mevrouw V.d. Gein vraagt of gemeenten op dit moment wel voldoende kennis in huis hebben. Zo nee, hoe wordt dat dan opgepakt? Ook vroeg de SP zich af hoe de jeugdzorg goed kan blijven worden uitgevoerd, ondanks de aangekondigde bezuinigingen. Zo nee, wat zijn dan de zorgen van de gemeenten waar het gaat om de financiën?

Wethouder Den Besten memoreert dat het in gemeenten nu nog ontbreekt aan de noodzakelijke kennis; gemeenten willen die kennis heel graag in huis krijgen. Dat is echter niet eenvoudig, omdat gegevens moeilijk te achterhalen zijn. De informatie over het provinciale jeugdzorgdomein is nog het meest eenvoudig te verzamelen. Met de transitie komt er heel veel op gemeenten af en

gemeenten dringen in Den Haag steeds aan op het vrijgeven van cijfers en gegevens. Onbekendheid is er over de hoeveelheid geld, de cliënten, de zorgzwaarte, hoe lang, hoe veel, hoe vaak. Dat betekent dat er over de financiën weinig zinnigs te zeggen valt, omdat de noodzakelijke informatie nog niet voorhanden is. Het gaat hier om een heel groot probleem en om een grote zorg van gemeenten.

Mevrouw V.d. Gein vraagt of gemeenten het geld voor de jeugdzorg gaan oormerken, wanneer er wel zicht op de financiën is ontstaan. Wethouder Den Besten licht toe dat gemeenten nu fors toeleggen op de jeugdgezondheidszorg terwijl dat in feite budgettair neutraal zou moeten gebeuren. Wanneer de jeugdgezondheidszorg moet worden versterkt, dan moet worden afgewogen waar de kosten gaan vallen. De bezuiniging op de AWBZ en op het Passend Onderwijs gaan ook allemaal mee. Zij is ervan overtuigd dat alle gemeenten het totale budget ook voor de jeugdzorg gaan inzetten, echter, tegelijkertijd moet wel duidelijk zijn dat gemeenten nu al niet uitkomen met het budget en veel eigen geld moeten bijleggen.

Mevrouw Boelhauer vraagt hoe er in het VNG overleg wordt gereageerd op de zorg van de kleinere gemeenten.

Wethouder Teeuwen antwoordt dat de zorgen van gemeenten door de VNG worden gedeeld. Het VNG onderhandelingsteam, dat tezamen met IPO optrekt, wordt gevoed door de kleinere gemeenten. De G 32 zijn in een samenwerkingsverband veel aan het uitzoeken, bv. ook de link met het Passend Onderwijs. Daar worden grote stappen gezet. Echter, grote problemen zijn er rond de financiering. Het is onduidelijk om hoeveel geld het precies gaat. Er zijn de nodige onderzoeken gedaan, ook vanuit de jeugdgezondheidszorg, maar gemeenten worden met vrij “gesloten bolwerken” geconfronteerd, met name in de justitiële keten en de zorgverzekeraars.

De heer Schaddelee komt terug op de balans tussen de kleine en de grote schaal. Het voordeel dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de jeugdzorg, is dat ze meer maatwerk kunnen bieden en beter kunnen inspelen op specifieke situaties, bv. in een wijk. Aan de andere kant meldt de stad Utrecht dat de ontwikkelingen zo complex zijn, dat ook een grote gemeente dat alleen niet aan kan zodat er toch weer een regionale aanpak gaat ontstaan. Ook in Foodvalley werken de gemeenten in het kader van de jeugdzorg samen. Toch blijft de vraag hoe er balans blijft tussen enerzijds samenwerking en anderzijds het kunnen aanbieden van maatwerk. Voorts heeft hij begrepen dat in de stad Utrecht ook de schoolarts bij de preventie wordt betrokken. Hij vraagt of dat ook in Houten en Veenendaal het geval is.

Wethouder Bouwmeester meent dat de transformatie van de jeugdzorg vooral een volumevraagstuk is. De vraag is hoeveel zware cliënten er zijn en op basis daarvan kan samenwerking worden aangeaan. Foodvalley heeft 350.000 inwoners. De indruk bestaat dat gemeenten zelf veel kunnen oplossen. Wel is het goed op provinciaal en/of landelijk niveau afspraken te maken over de opvang van hele specifieke cliënten. De vraag is nog steeds over welke volumes en aantallen het gaat om alles goed te kunnen regelen. Met smart wachten de gemeenten op die getallen en cijfers. Pas wanneer die gegevens boven tafel zijn gekomen, kunnen er concrete afspraken worden gemaakt. Foodvalley wil integraal werken in de jeugdzorg en in de jeugdgezondheidszorg. Wanneer deze van elkaar los worden gezien, wordt de problematiek verzwaard en dat is bepaald onwenselijk.

Wethouder Den Besten licht toe dat het vraagstuk “dichtbij en veraf” voor gemeenten niet nieuw is. Ook in de sectoren Welzijn en Jeugdgezondheidszorg komt dat vraagstuk naar voren. Er kan veel worden georganiseerd wat bij de doelgroep past, ook als het gaat om identiteitsgebonden zorg met bv. zelforganisaties. Bij de zwaar verstandelijk gehandicaptenzorg moeten gemeenten ook nu al regionaal samenwerken evenals op het terrein van de maatschappelijke opvang, opvang van daklozen, ex gedetineerden. Die samenwerking zal blijven voortgaan. Zo heeft de gemeente Utrecht

geen residentiële opvang; dat bevindt zich buiten de stadsgrenzen. Spreekster meent dat er steeds weer zal worden gezocht om de balans tussen de kleine en grote schaal in stand te houden.

Mevrouw Van Viegen vraagt naar de ervaringen van de gemeenten in de afgelopen maanden wat betreft de transformatie van de jeugdzorg; tegen welke knelpunten zijn de wethouders aangelopen? Zo werd er in de Contourennota ingegaan op de proeftuinen die in Utrecht van start zijn gegaan. Wat zijn daarmee de ervaringen; zijn er knelpunten naar boven gekomen? Ook vraagt zij naar de ervaringen van gemeenten met de CJG's. Wethouder Den Besten benadrukte de experimenteerruimte in relatie tot de provincie in de rol als trekker. Zij vraagt of er daadwerkelijk experimenteerruimte is en voldoet de rol van de provincie als trekker?

Wethouder Den Besten antwoordt dat de samenwerking met de provincie goed verloopt. Wel heeft het te lang geduurd en is het proces te langzaam gegaan. Nu is men weer goed op tempo en dat is van groot belang. Zij bevestigt dat de gemeente Utrecht en de provincie inmiddels een convenant hebben gesloten waardoor er voldoende experimenteerruimte is voor de stad. Wanneer men zo doorgaat, dan is men in de provincie Utrecht goed bezig.

Mevrouw Alsem komt terug op de proeftuinen. Eerder gaf wethouder Den Besten aan dat wanneer de proeftuinen geen succes zijn, daarmee wordt gestopt. Spreekster zou dat betreuren. Het is zaak dat juist van problemen en knelpunten wordt geleerd.

De wethouders hebben hun visie van onderop goed opgebouwd, aldus mevrouw Alsem. In de toekomst krijgt men te maken met inkooprelaties en maatwerk in de uitvoering. Gemeenten gaan bezien of er inkooprelaties moeten zijn of subsidieverstrekking. De VVD is van oordeel dat flexibiliteit voorop moet staan. De uitspraken van wethouder Den Besten over de opvoedpoli gaan de VVD wat te ver. Nieuwe aanbieders kunnen in het maatwerkconcept mogelijk wel een plek krijgen. Spreekster hoopt dat de kleine en grote gemeenten elkaar in de toekomst blijven vasthouden en dat het tempo zodanig is, dat alle gemeenten goed voorbereid worden op de transitie van de jeugdzorg.

Wethouder Den Besten komt terug op de vraag over de proeftuin. Methoden worden in de proeftuin uitgeprobeerd. Wanneer deze niet blijken te werken, zal de aanpak worden gewijzigd. Goed nagedacht is over de uitgangspunten; die blijven "in beton gegoten", nl. de zorg van onder af aan organiseren, vanuit het kind gezien, vraaggericht en flexibel. Mogelijk kunnen PGB's ook in de toekomst voor de jeugdzorg worden ingezet. Spreekster bedoelde met haar opmerkingen over de opvoedpoli aan te geven dat er provinciebreed momenteel veel nieuw zorgaanbod aan gemeenten wordt aangeboden met het verzoek dat in te kopen. Breed geven organisaties nog steeds blijken van aanbodgericht denken terwijl dat anders moet, veel meer geredeneerd vanuit de behoefte van het kind en het gezin. Organisaties bepalen dan niet het aanbod maar de gemeenten en de inwoners dienen de vraag te bepalen. Complicerende factor is dat gemeenten nog niet zover zijn dat zij hun hulpvragen al in beeld hebben. Spreekster is het ermee eens dat de zorg van onder af aan moet worden georganiseerd. Haar pleidooi is te voorkomen dat "cowboyachtig gedrag" wordt beloond.

Wethouder Bouwmeester komt terug op de vraag over zorg inkopen en/of aanbesteden. Hij verwacht dat gemeenten die kant op gaan. Spreker is van mening dat het middel van subsidie niet meer van deze tijd is. Het is wat hem betreft zaak dat men andere concepten gaat oppakken waarbij subsidies verleden tijd zijn. De gemeente Veenendaal neemt inmiddels ook afscheid van het subsidiestelsel.

Mevrouw Jedema vindt het belangrijk dat zorgaanbieders in het transformatieproces een breed zorgpalet kunnen aanbieden en niet alleen maar aanbod, geënt op de huidige jeugdzorgvraag. Van de opvoedpoli is juist de brede insteek en het brede aanbod aantrekkelijk. De financiering daarvan

moet nu nog via de AWBZ en de GGZ verlopen. Zij vraagt of gemeenten eisen gaan stellen bij de inkoop van zorg, nl. dat zorgaanbieders een breed palet gaan aanbieden om te voorkomen dat men weer met vele partijen om tafel moet gaan zitten.

Landelijk wordt ingezet om per 1 januari 2015 een “big bang” te kunnen realiseren. De G4 kunnen in de periode daaraan voorafgaand al veel met elkaar delen wat betreft de uitvoering van de zorg. Echter, zonder financiering is dat niet mogelijk. Zij vraagt wat gemeenten dienaangaande van de provincie verwachten. Hoe kan de inefficiency uit het huidige systeem worden gehaald? Ook vraagt zij hoe gemeenten de aanvliegroute zien naar 2015-2017, gezien vanuit de taakstelling van € 300 miljoen die in 2017 moet worden gehaald. Wordt het mogelijk die taakstelling te realiseren? Wat is daarvoor nodig?

Wethouder Teeuwen memoreert dat de gemeenten het inderdaad wenselijk vinden dat de zorgaanbieders een breed zorgpalet gaan aanbieden. Die wens komt nadrukkelijk ook uit het veld en de samenleving zelf voort. Gemeenten zullen ook ontschotting moeten gaan nastreven. Mevrouw Teeuwen vindt het woord “big bang” in dit kader overigens niet goed gekozen; dat dekt de lading niet. Vooruitlopend op de overdracht van alle zorgelementen is goede samenwerking nodig met elkaar, met de provincie en met alle instellingen die bij de jeugdzorg betrokken zijn. Destijds hebben gemeenten met de aanbesteding rond de hulp in de huishouding kapitale fouten gemaakt, omdat verzuimd werd kennis bij de instellingen op te halen. De focus lag vooral op het juridisch goed afdichten van de inkoop. Gemeenten zijn sterk gericht op risicoreductie, echter, in het kader van de transformatie van de jeugdzorg moet dat anders.

Wethouder Den Besten memoreert dat de gemeente Utrecht niet tegen subsidie of voor inkoop is. De gemeente heeft soms slechte ervaringen met inkoop gehad en goede ervaringen met subsidieverstrekking. Het gaat vooral om goed opdrachtgeverschap en weten wat er voor het geld geleverd moet worden. Hoe dat moet worden geregeld zal gaandeweg duidelijk worden. Uitgaande van marktwerking, moet er eerst wel een markt zijn. Dat was de belangrijkste reden voor de gemeente Utrecht om de jeugdgezondheidszorg drie jaar geleden van de markt af te halen en weer naar de gemeentelijke overheid over te hevelen. Er was nl. geen markt en dientengevolge werd men met één monopolist geconfronteerd hetgeen een onwenselijke situatie was. Het is duidelijk dat er nu in het veld veel gaat veranderen. Er zijn jeugdzorgaanbieders die deels overlappende programma's en deels overlappend aanbod hebben. Er is veel beweging in het veld, ook zonder bemoeienis van de overheid. Het is inderdaad noodzakelijk dat er een volledig vraaggericht pakket voor de verschillende doelgroepen tot stand komt. Het is zaak dat partijen daarover op een goede manier met elkaar in gesprek blijven. Zij sluit aan bij de opmerking van wethouder Teeuwen dat minder stringent moet worden omgegaan met de inkoop- en aanbestedingsprocedure van zorg, zoals destijds bij de hulp in de huishouding wel het geval is.

Wat betreft de proeftuinen, de inkoop en de budgetten die overgekomen zijn, hebben de G4 en de G32 gevraagd om ruimte. Gemeenten hebben die ruimte nog niet gekregen. Wanneer de grote steden en de regio's, vooruitlopend op de transitie, al op een nieuwe manier mogen gaan werken, dan zullen de bijbehorende budgetten daarbij wel geleverd moeten worden.

Mevrouw Jedema staat op het standpunt dat gemeenten wel eisen mogen stellen aan zorgaanbieders wat betreft het leveren van een totaal palet aan zorg.

Mevrouw Van Viegen vraagt welke knelpunten gemeenten nu reeds ervaren, met name in relatie tot de CJG's. Slagen gemeenten er in de backoffice functie goed te organiseren?

Mevrouw Teeuwen antwoordt dat men nu voor het eerst gezamenlijk om de tafel zit om de knelpunten in de jeugdzorg te inventariseren en aan te pakken. Sommige CGJ's hebben

één aanbieder maar het merendeel van de CJG's heeft twee of drie aanbieders. Dat is behoorlijk veel. De stad Utrecht heeft de zorg al eerder overgeheveld naar de eigen aanbieder, dat wil zeggen de GGD. De positie van die GGD is geheel anders dan de GGD waarmee bv. Houten te maken heeft. Voor Utrecht is de GGD een gemeenschappelijke dienst maar voor de andere gemeenten is de GGD een gemeenschappelijke regeling. Spreker heeft goede hoop dat met het tempo dat nu wordt gemaakt vrij snel duidelijk wordt welke benadering het beste is voor de hele provincie, inclusief de stad Utrecht. Daarna zal de implementatiefase volgen.

De heer Bouwmeester memoreert dat het in dit kader ook van belang is wat gemeenten zelf willen. Die vraag komt eerst aan de orde, voordat men kan gaan samenwerken. Volgende week gaan de Foodvalley gemeenten in gesprek over de vraag wat er gezamenlijk moet worden opgepakt in het kader van de transitie jeugdzorg. Spreker verwacht dat binnen een maand duidelijk is welke route er zal worden bewandeld wat betreft de gezamenlijke aanpak.

De voorzitter dankt de wethouders Den Besten, Bouwmeester en Teeuwen voor hun komst en inbreng.

3. Statenbrief Startnotitie Cultuurnota 2012/2018, uitgezonderd het onderdeel festivalbeleid

De voorzitter geeft eerst het woord aan de inspreker, de heer A. Konijnenbelt, directeur van de stichting Zomertheater Amersfoort en tevens artistiek leider van het internationale festival Spoffin voor straat- en locatietheater in Amersfoort (jaarlijks in het laatste weekend van augustus). De heer Konijnenbelt wil ingaan op het nieuwe festivalbeleid voor de jaren 2013-2016. Hij heeft de leden van deze statencommissie reeds per brief eerder over zijn standpunt geïnformeerd. Met de hoofdlijn van het voorgestelde festivalbeleid, nl. de keuze om een substantiële bijdrage te leveren aan een beperkt aantal festivals, is spreker het volledig eens. Zeker in tijden van bezuinigingen is het beter om een aantal festivals voluit te steunen, dan een heleboel slechts een beetje.

Waar het beleid echter ontspoot is naar zijn mening bij de verdeling van het budget. Het overgrote deel van de festivalpot is geormerkt voor vier grotere festivals en dat geldt zit t/m 2016 vast. Gedurende die gehele beleidsperiode is er voor festivals, die nu nog niet tot die grote vier behoren, geen mogelijkheid om met steun van de provincie door te groeien. Dat betekent een langdurige bevrozing van de status quo en dat is een onwenselijke situatie. Spreker is van mening dat er voor minimaal één festival de mogelijkheid moet zijn om in de komende beleidsperiode tot volle wasdom te komen. Ook met het oog op Utrecht 2018 is dat van groot belang.

Wat betreft de geografische spreiding van de middelen merkt de heer Konijnenbelt op dat voor de ondersteuning van de grote festivals er uitsluitend evenementen in de stad Utrecht zijn voorgesteld. Dat is geen juiste afspiegeling van de werkelijkheid. De provincie is vier keer groter dan alleen de stad Utrecht. Geografische spreiding zou in het gehele beleid een rol moeten spelen en niet alleen als het om de kleinere festivals gaat. Spreker doet een simpel voorstel dat geen extra geld hoeft te kosten en geen pijn oplevert. Het voorstel is om in de groep van de grote vier festivals ruimte te maken voor een veelbelovend vijfde festival dat in de komende periode stapsgewijs kan meegroeien. Het ligt vervolgens voor de hand om voor dat festival buiten de stad Utrecht te kijken, bv. naar Amersfoort, de tweede stad van deze provincie. Ook daar gebeuren mooie en bijzondere dingen met een landelijke en internationale uitstraling die bijdragen aan de economische ontwikkeling van de regio.

De voorzitter geeft de commissie gelegenheid tot het stellen van vragen aan de inspreker.

De heer Schaddelee constateert dat de inspreker grote woorden gebruikt als bevrozing, status quo, niet tot volle wasdom kunnen komen e.d. Zijn vraag is of een goed festival alleen kan bestaan met

behulp van subsidie. Waarom is provinciale steun noodzakelijk voor een festival om tot volle wasdom te komen?

De heer Konijnenbelt merkt op dat de provinciale subsidie één van de componenten zou moeten zijn waaruit de hele financiële huishouding van een festival zou moeten bestaan (subsidies van gemeente, provincie, het rijk, internationale fondsen, eigen kaartverkoop, sponsoring). Wel is het zo dat een stevige steun van de provincie maakt dat een festival op langere termijn veel beter weet waar naartoe gekoerst moet worden. Het is zeker niet zo dat een festival erg afhankelijk moet zijn van subsidies maar het helpt een festival wel in hoge mate om ontwikkelingen vooruit te brengen. In die zin is provinciaal geld een erg belangrijke steun.

De heer Driehuijs begrijpt dat de inspreker een vijfde groot festival wil toevoegen, echter, het financiële plaatje daarvan wordt niet ingevuld. Moet het budget daarvoor volgens de heer Konijnenbelt dan ten koste gaan van de vier kleine festivals?

De heer Konijnenbelt verwijst naar zijn eerdere schriftelijke inbreng waarin hij zijn voorstel nader heeft onderbouwd. De verdeling van de gelden onder de vier grote festivals is nog niet definitief. Het zou prematuur zijn daar nu al op in te gaan. Het voorstel is een vijfde festival toe te voegen aan de groep van de vier grote festivals. Het vijfde festival zou dan als een kleinere partner kunnen beginnen en in de loop van de vier jaar kunnen doorgroeien naar een volwaardige positie naast de andere grote festivals. Het budget zou dan over de vijf festivals moeten worden verdeeld.

Mevrouw Boelhouwer is van mening dat de groeipotentie van een festival niet primair afhankelijk moet zijn van de provinciale subsidie. Veel meer moet het h.i. gaan over bezoekersaantallen.

De heer Konijnenbelt antwoordt dat de wijze waarop een festival kan opereren sterk samenhangt met de mate waarin er zekerheid is op de langere termijn. Hoe meer zekerheid er voor de toekomst is, des te gemakkelijker zijn gesprekken met sponsors en buitenlandse fondsen. Uiteraard wordt de kwaliteit van festivals zichtbaar in de bezoekersaantallen, de sfeer en de uitstraling. Echter, hoe men het ook wendt of keert, geld speelt daar een belangrijke rol in.

De voorzitter dankt de heer Konijnenbelt voor zijn inspraakreactie. Vervolgens stelt zij de statenbrief Startnotitie Cultuurnota 2012-2018 aan de orde. Het festivalbeleid is daarvan uitgezonderd. De startnotitie wordt nu in oriënterende zin besproken terwijl het festivalbeleid binnenkort in P.S. zal worden behandeld.

De heer Kocken laat weten dat de VVD deze startnotitie een goede uitwerking vindt van besluiten in het coalitieakkoord en de programmabegroting 2012. Er is veel over te zeggen en mogelijk lukt dat allemaal niet in deze vergadering. Nu concentreert hij zich op de laatste vier vragen uit de startnotitie. Wanneer er tijdgebrek ontstaat, dan is zijn voorstel een extra bijeenkomst voor de commissie WMC te organiseren om een en ander nader te spreken.

Mevrouw Versteeg brengt het volgende punt van orde naar voren. Zij pleit ervoor dat de fracties zich bij de behandeling van de startnotitie Cultuurnota tot de hoofdlijnen en de kaders beperken. Het is niet de bedoeling hier allerlei details te bespreken. P.S. zijn met 25% gekrompen en dienen op hoofdlijnen te sturen en details achterwege achterlaten. Zij roept de fracties daartoe op.

De voorzitter steunt die oproep.

De heer Kocken verwijst naar de vier vragen uit de statenbrief:

1. Zijn fractie kan zich in de voorgestelde procedure vinden. Op pag. 20 staat dat het beleidskader bibliotheken ter informatie zal worden toegezonden. De VVD is van mening dat

het hier moet gaan om een oriënterende bespreking met vaststelling in P.S. Dat wordt door de voorzitter bevestigd.

2. De VVD kan zich herkennen in de geschetste thematiek en in de verkenning van de mogelijkheden.
3. Ook deelt de VVD de uitwerking van de veranderende provinciale rol in het cultuurbeleid, zij het wel met een kanttekening. Het stimuleren van maatschappelijke verantwoordelijkheid en eigenaarschap en het versterken van ondernemerschap hangt wel samen met houding en gedrag. Beide elementen mogen niet teveel uit elkaar worden getrokken. Tot 1 januari 2013/2014 wordt het versterken van de cultuursector als speerpunt genoemd, echter, dat mag niet in de volle breedte tot aan het einde van de beleidsperiode doorlopen. Voor cultuureducatie kan de VVD zich wel voorstellen dat de provincie de sector blijft versterken maar voor de terreinen, waarvan de provincie afscheid gaat nemen, moet de versterking slechts tijdelijk zijn. Het is de bedoeling dat een en ander via het stimuleren van het ondernemerschap door de sector wordt opgepakt. Het is niet de bedoeling dat de provincie via een omweg alsnog betrokken blijft bij alle ontwikkelingen in cultureel Utrecht.
4. Gevraagd wordt of de keuze voor de thema's en de richting waarin deze worden uitgewerkt wordt gedeeld. In het kader van de Vrede van Utrecht werd aangegeven dat andere gemeenten de gelegenheid krijgen aan te haken. De VVD pleit in deze voor tweerichtingsverkeer. Betrokkenheid kan pas ontstaan wanneer men zich openstelt voor belangen van anderen.

Voorts wordt er in het kader van de bibliotheken gesteld dat er gestreefd wordt naar verdere samenwerking met de mogelijkheid van een fusie. Dat is correct. Daarna wordt in de tekst aangegeven dat de inzet nog steeds de fusie is. Nadrukkelijk pleit zijn fractie dienaangaande voor een faciliterende rol van de provincie Utrecht in plaats van een regisserende rol.

Wat betreft de archieven geeft zijn fractie op dit moment de voorkeur aan een bekostigingsrelatie boven een Gemeenschappelijke Regeling. Een G.R. wordt teveel geassocieerd met een open einde financiering. Dat is niet wenselijk. Wanneer er voor de burger een betere dienstverlening ontstaat, dan is een en ander wellicht opnieuw bespreekbaar. Het argument van betere inbedding van het beleid is naar zijn mening nu niet overtuigend.

De VVD is voorts van mening dat E-cultuur geen taak is van de provincie. Eind jaren '90 begin 2000 was E cultuur een thema dat ook landelijk aan de orde werd gesteld om een omslag te maken in de cultuursector. Daar is nu voldoende tijd overheen gegaan. E-cultuur hoeft nu niet meer een afzonderlijk onderdeel te worden. Daarbij lijkt de tekst die gebruikt wordt, sterk op cultuurparticipatie terwijl de provincie daar afscheid van wil nemen.

Aansluiting op bibliotheekontwikkelingen is begrijpelijk, maar dan is een integrale aanpak wel nodig. Het is duidelijk dat cultuureducatie leeft. Een en ander kwam tijdens het werkbezoek van hedenmiddag ook duidelijk naar voren. Echter, de tekst uit de startnotitie is nog erg instellingsgericht. Wat de VVD betreft moet er veel meer naar de WAT vraag worden gekeken en de instellingen moeten minder centraal worden gesteld. Wanneer er een rol is voor de provincie wat betreft de cultuureducatie in het primaire onderwijs, dan moet er van daaruit geredeneerd worden en niet vanuit het belang van de instellingen.

Wat betreft de VVD mag cultureel ondernemerschap een integraal thema zijn. Dat hoeft niet in een afzonderlijke programmalijn te worden ondergebracht. Cultureel ondernemerschap moet juist breed doorklinken en moet samen met de sector en het bedrijfsleven worden opgepakt. Het is belangrijk belemmeringen weg te nemen, ook wanneer deze in de provinciale organisatie zouden voorkomen, bv. als het gaat om subsidievoorwaarden.

De heer Driehuijs citeert het volgende: "In een samenleving die aan veranderingen onderhevig is, is de inspirerende kracht van cultuur hard nodig. Een innovatief en visionair cultuurbeleid kan de ontwikkelingen in de samenleving zichtbaar maken, stimuleren en draagt bij aan economische en

sociale doelstellingen. Wij spelen in op onze trends en willen vanuit het cultuurbeleid soms ook een tegengeluid laten horen met aandacht voor maatschappelijke binding en authenticiteit.” Spreker merkt op dat dit citaten zijn uit de vorige cultuurnota. De PvdA sluit bij die citaten aan en hoopt dat vanuit die gedachten en ambities de verdere uitwerking van deze startnotitie vorm gaat krijgen. De startnotitie voor de cultuurnota 2012-2018 is een kans om vorm te geven aan ambitie en om soms tegen de maatschappelijke wind in te gaan. Helaas gebeurt dat in voorliggende startnotitie nog niet. De nieuwe startnotitie is conservatief en sluit aan bij het bekende en vertrouwde terwijl cultuur juist ook vernieuwend moet zijn. De PvdA daagt de gedeputeerde uit om dit mee te nemen in de uitwerking. De harde keuzes uit het coalitieakkoord worden nu als een visie neergezet terwijl eerder is toegegeven dat er geen sprake is van beleid maar van een generieke korting. De PvdA is het wel eens met het versterken van de cultuursector in het algemeen, dat wil zeggen meer samenwerking, betere afstemming met rijk en gemeenten en cultuurerfgoed als kerntaak.

Mevrouw Versteeg laat weten dat D66 wel degelijk van mening is dat er aan de keuzes van G.S. een visie ten grondslag ligt. Zij zal daar later op terugkomen.

De heer Driehuijs vervolgt dat zijn fractie zich niet kan vinden in het niet meer steunen van de amateurkunst, de beeldende kunst, de podiumkunst. Dat wordt nu overgelaten aan gemeenten. De argumentatie daarvoor is erg dun, nl. dat het dichtbij de burger is en de gemeenten hebben daar beter zicht op. Die argumentatie geldt ook voor bibliotheken terwijl deze wel door de provincie worden gesteund. Niet duidelijk is waarom die keuze is gemaakt.

Met betrekking tot de wijziging van de Archiefwet wordt de provincie medeverantwoordelijk voor de archiefzorg van de provinciale stukken. Dat gaat ca. € 650.000 per jaar kosten. Volgens de startnotitie wordt dat uit het cultuurbudget betaald. De PvdA vindt dat principieel onjuist.

Archiefzorg is een bestuurlijke aangelegenheid en is een autonome ontwikkeling, voortkomend uit de decentralisatie van rijkstaken waar in het coalitieakkoord nog geen rekening mee is gehouden.

Wel willen G.S. het Utrechtse archief actief betrekken bij cultuureducatie en het versterken van de culturele sector. De heer Driehuijs is ook op een andere manier betrokken bij het Utrechts Archief.

In de nota wordt aangegeven dat er met de stakeholders in het veld gesproken is. Echter, met het Utrechts Archief is over deze nieuwe taken nog geen woord gewisseld. De vraag is of andere voorstellen en ontwikkelingen van G.S. wel met de betreffende instellingen worden besproken.

Op een vraag van de heer Van Hal Scheffer verduidelijkt de heer Driehuijs dat hij zitting heeft in het bestuur van het Utrechts Archief.

De PvdA is van oordeel dat de Archiefwet meer aandacht zou moeten krijgen. Het gaat hier om nieuwe gedecentraliseerde rijkstaken en deze horen thuis in de focuspunten zoals genoemd op pag. 6. Voorts is het opvallend dat de tekst over het erfgoed en het cultureel erfgoed in de notitie heel divers maar soms ook versluisend is. Vrijwel altijd betreft het de bebouwde en gebouwde omgeving. Wat betreft de PvdA wordt erfgoed breder en alomvattender gedefinieerd met alle deelgebieden waarbij erfgoed aan de orde is. Dan gaat het ook om collecties, archieven, historische geografie en archeologie. Wat nu in het HUL zit komt in de notitie vrijwel niet naar voren terwijl dat wel nadrukkelijk genoemd moet worden. Juist de ensembles met buitenplaatsen, linies en landschap horen bij de cultuur. HUL moet meer op het netvlies komen van de cultuurgedeputeerde en van de afdeling Cultuur.

De PvdA vindt cultuureducatie belangrijk en daar moet niet fors in gesneden worden. Echter, het gaat hier om reeds eerder gemaakte keuzes en vanuit dat kader moet verder worden gedacht. Spreker is het eens met de VVD dat niet de instellingen centraal moeten staan. De ondersteuners moeten een efficiënte faciliterende rol hebben. Aandacht moet er vooral zijn voor de inhoud van de aanbieders. Op dat vlak is er nog een ontwikkeling nodig.

De PvdA vindt de visie op de bibliotheken van de provincie nog te mager. Het hangt ook op erfgoed. Waarschijnlijk wordt daarmee content bedoeld. Los van de ontwikkeling van een fysieke naar een digitale bibliotheek, zullen bibliotheken als gebouwen altijd blijven bestaan. De PvdA is van mening dat bibliotheken zich richting multichanneling moeten gaan ontwikkelen. Banken maken deze

ontwikkeling inmiddels door. Het is zaak dat het profiel van de bibliotheken gaat kantelen. Erfgoed informatie zou ook via de bibliotheken ontsloten moeten worden, volgens deze startnotitie. Spreker is van mening dat men zich daarmee op een hellend vlak gaat begeven. Archiefcollecties hebben een andere ontsluitingsexpertise nodig dan boekencollecties. Hij hoopt dat G.S. dat meeneemt in de uitwerking van het bibliotheekbeleid. De PvdA sluit zich aan bij de opmerking van de VVD dat over die uitwerking een gesprek met de commissie WMC nodig is; dat mag niet slechts ter informatie worden aangeboden.

De PvdA stemt in met de lijn ten aanzien van de historische buitenplaatsen, plaatsing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes op de Unesco-werelderfgoedlijst en cultuureducatie op de basisscholen. Zijn fractie stemt niet in met de lijn ten aanzien van het militair erfgoed en het ontwikkelen van een provinciale archiefvisie. Wat dit laatste betreft gaat het om twee dingen: wel of niet bestuurlijk gaan deelnemen en hoe wordt het bedrag van € 6 ton betaald? Daarvoor is geen visie nodig. De fusie van bibliotheken moet in het kader worden geplaatst van een faciliterende rol van de provincie. In de startnotitie wordt ingegaan op de back-office en wat zijn fractie betreft moet het daarbij blijven. De tekst over E-cultuur is niet duidelijk. Zijn fractie ziet in E-cultuur geen toegevoegde waarde en dat onderwerp hoeft dan ook niet in de cultuurvisie te worden opgenomen. Wat betreft het proces vraagt hij naar de rol van P.S. in de aanloop naar de Cultuurvisie. Dat is nu nog onvoldoende duidelijk. Hij vraagt dienaangaande om een toelichting van de gedeputeerde.

Mevrouw Nap laat weten dat het CDA waardering heeft voor deze goede en duidelijke startnotitie. Aandacht vraagt zij voor het volgende:

- Hoofdstuk 4.2, cultuur en aantrekkelijke regio, Utrecht 2013-Utrecht 2018. De provincie moet er voor waken dat dit “geen feestje wordt voor cultuurminnend Utrecht”. In de uitwerking moet worden nagegaan hoe ook doelgroepen kunnen worden benaderd, die nu nog niet met cultuur bezig zijn.
- Het CDA vindt het erg belangrijk dat alle kernen en wijken een bibliotheekvoorziening houden, immers, een bibliotheek is meer dan alleen maar een uitleenpunt. Een bibliotheek is ook een ontmoetingsplaats.
- Het CDA wil E-cultuur toegankelijk maken, maar ook promoten. Veel burgers weten nog niet wat er allemaal al toegankelijk is, bv. via de Utrechtse Schatkamer.
- Ten aanzien van cultuur en ondernemerschap wijst mevrouw Nap erop dat het niet alleen gaan om business. Cultuurondernemerschap moet er ook voor zorgen dat cultuur verankerd wordt in de maatschappij.

Mevrouw Versteeg reageert namens D66 op de vier vragen die in de statenbrief aan deze commissie worden voorgelegd.

- Vraag 1: D66 kan zich niet vinden in de voorgestelde procedure, tenzij de vragen door de gedeputeerde naar tevredenheid worden beantwoord. Aangegeven wordt dat het festivalbeleid, de cultuureducatie en het bibliotheekbeleid eerder geaccordeerd moeten worden en dat behandeling in mei/juni te laat is. Die onderdelen omvatten een groot deel van voorliggende startnotitie. D66 stelt voor de vaart er in te zetten en alles voor 1 april af te ronden. Wanneer dat niet kan, dan wil D66 de zekerheid dat het primaat van alle besluiten bij P.S. ligt. In de notitie wordt opgemerkt dat G.S. de uitgangspunten en het financiële kader formuleren op basis waarvan Kunst Centraal plannen gaat vormgeven. Gesteld wordt dat P.S. de uitvoering van het beleid kunnen terugvinden in de cultuurnota. Ook staat er dat het kader bibliotheekbeleid ter informatie naar P.S. zal worden gezonden. Dat alles roept bij D66 vragen op in hoeverre de kaderstellende rol van P.S. nog tot zijn recht kan komen. Zij hoopt dat de gedeputeerde die zorg kan wegnemen.
- Vraag 2: D66 deelt de uitwerking van de veranderende provinciale rol in het cultuurbeleid maar wil eerst aftasten of de tekst goed is geïnterpreteerd. Het college van G.S. heeft als

uitgangspunt in het coalitieakkoord opgenomen dat naast de wettelijke taken de kerntaken uitgangspunt zijn voor het beleid. Voor kunst en cultuur zijn de kerntaken Economie en het Ruimtelijk Domein uitgangspunten. Het betoog op pag. 6 kan D66 wel steunen mits de kerntaken als helikopterview in het oog worden gehouden. Echter, dat komt onder het gedeelte bij Focus onvoldoende uit de verf. De vraag is nu of P.S. dat delen. Zo ja, dan zou in de definitieve notitie het anders verwoord moeten worden. D66 suggereert in de inleiding meer informatie op te nemen over de koerswijziging van de provincie op dit terrein. Voor niet ingewijden in het Coalitieakkoord komt de huidige tekst niet duidelijk over.

- Vraag 4: D66 deelt de keuze voor de thema's en de richting waarin deze worden uitgewerkt. Daarbij verwijst spreekster naar pag. 10 waar wordt gevraagd of de keuzes van de thema's op het gebied van de historische buitenplaatsen en het militair erfgoed wordt gedeeld. Wat D66 betreft is dat nu geen keuze omdat die keuze reeds in het coalitieakkoord is vastgelegd. Haar fractie wil aan dat coalitieakkoord vasthouden.
- Voorts vraagt D66 of er financiële consequenties te verwachten zijn als gevolg van de definitieve aanwijziging van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes als Unesco Werelderfgoed.
- Voorts mist D66 de rol van andere overheden en het bedrijfsleven bij het stimuleren van maatschappelijke verantwoording en eigenaarschap. Dat geldt ook voor cultureel ondernemerschap. D66 vraagt of de provincie hierbij ook het bedrijfsleven gaat betrekken. Zo ja, dan is de vraag hoe dat gaat gebeuren.
- Op pag. 14 wordt bij cultuureducatie aangegeven dat alle kinderen in het primair onderwijs moeten worden bereikt, echter, wat is op dit vlak de rol van gemeenten? Ook dat mist D66 in deze notitie. In de uitwerking van de nota dient de rol van rijk en gemeenten nadrukkelijk tot uitdrukking te komen, ook om dubbelingen in beleid te voorkomen.
- D66 is positief over het werkbezoek van hedenmiddag bij KunstCentraal. D66 blijft benieuwd naar de plannen voor de € 1,5 miljoen. D66 sluit zich aan bij de vragen van de VVD en de PvdA over dit onderwerp.

De heer Driehuijs verwijst naar pag. 7 waar de vier speerpunten in het cultuurbeleid worden aangegeven. Deze zijn in het coalitieakkoord overeind gebleven en worden nu gepresenteerd als een samenhangende visie. De PvdA is van mening dat het hier gaat om een inventarisatie van hetgeen er niet is weg bezuinigd.

Mevrouw Versteeg beaamt dat de tekst op pag. 7 ten aanzien van de koerswijziging in het beleid onvoldoende duidelijk is. Zij heeft reeds eerder aangegeven dat dit in de cultuurnota beter moet worden uitgelegd. Echter, er is wel degelijk een samenhang te ontdekken. Naast de wettelijke taken, waarover geen discussie is, zijn de uitgangspunten van de provincie de kerntaken Economie en Ruimtelijk domein. Kunst en cultuur zijn belangrijk. Iedere overheid heeft een eigen verantwoordelijkheid op dit domein. Het cultureel erfgoed hangt samen met het fysieke domein terwijl de festivals onder de economische noemer kunnen worden geschaard, met name wat betreft het aantrekkelijk maken van de regio voor nieuwe werkgevers. De bibliotheken en de regionale omroep zijn een wettelijke taak. Bibliotheken zijn deels een wettelijke taak maar dragen bij aan de versterking van de creatieve en kennis industrie.

De heer Driehuijs constateert dat D66 het wel eens is met de PvdA. Hij ondersteunt het pleidooi van D66 om de visie beter en duidelijker neer te zetten.

De heer Van Hees laat weten dat de PVV geen opmerkingen heeft over de procedure. Overigens is er geen bezwaar om de procedure sneller en efficiënter af te handelen.

Bezwaar maakt hij tegen de connectie tussen leefbaarheid en culturele investeringen; het is erg moeilijk om dienaangaande een causaal verband te ontdekken.

Wat betreft de controle op subsidies, merkt hij op dat uit een rapport van de Algemene Rekenkamer blijkt dat het rijk een groot probleem heeft wat betreft controle op de subsidies. De PVV vraagt of de provincie Utrecht een plan heeft om de te verstrekken provinciale subsidies te gaan controleren. Dienaangaande vraagt hij om een toelichting.

Cultureel erfgoed als kerntaak wordt door de PVV ondersteund. Wel mist zijn fractie een visie op de situatie ná dit rapport, met name wat betreft het industrieel erfgoed. Hij vraagt de gedeputeerde welke plek het industrieel erfgoed heeft in de komende jaren.

De PVV is altijd helder en consistent geweest in zijn stellingname ten aanzien van de Culturele Hoofdstad. Vandaag las hij in het Algemeen Dagblad dat de totale kosten van dit project € 60 tot 70 miljoen bedragen. Hij vraagt dienaangaande om een reactie van de gedeputeerde.

De term “culturele onafhankelijkheid” is een betere term dan “cultureel ondernemerschap”. In de statenbrief staat “In de samenleving moet meer draagvlak en financiële steun ontstaan voor cultuur.” Daarmee wordt volgens de PVV de spijker op de kop geslagen. Feitelijk wordt met deze zin aangetoond dat er in de afgelopen jaren een gecentraliseerd cultuuraanbod is geweest waardoor het belang van de vraag in de samenleving zelf eigenlijk ondersneeuwd. Dat bewijst in die zin ook het gelijk van de PVV. Zijn fractie streeft naar empowerment voor aanbieders en afnemers. Mensen moeten zelf een keuze kunnen maken in hun culturele aspiraties.

De heer Kocken begrijpt dat de PVV de lijn uit de nota ten aanzien van het cultureel ondernemerschap steunt.

De heer Van Hees ondersteunt de visie ten aanzien van de culturele onafhankelijkheid; de eigen handhaving moet uiteindelijk zelf bij de ondernemers (culturele instellingen) komen te liggen. Een gecentraliseerd aanbod met een gegarandeerde structurele subsidiestroom levert geen dynamiek op met onvoldoende concurrentie. Daardoor gaat het zicht op de vraag ontbreken. De PVV steunt G.S. in die zin dat er meer verantwoordelijkheden bij de instellingen moeten worden neergelegd en dat er minder subsidies worden verstrekt.

Mevrouw Boelhauer laat weten dat GroenLinks zich in grote lijnen in deze startnotitie kan vinden, ook in de visie zoals deze op pag. 6 is genoteerd. Ook GroenLinks is van mening dat cultuur van levensbelang is, kan zorgen voor vernieuwing en aantrekkelijkheid van de omgeving. Het is goed in het kader van cultuur aandacht te hebben voor het welzijn van het individu; tegelijkertijd moet de economische betekenis van cultuur bepaald niet worden onderschat. Diverse rapporten leveren daartoe de nodige onderbouwing.

De heer Van Hees vraagt zich af of de financiële investering in cultuur opweegt tegen de financiële baten. Uit het rapport van de Algemene Rekenkamer blijkt dat het heel moeilijk is de lange termijn gevolgen van cultuur investeringen te meten.

Mevrouw Boelhauer onderschrijft dat die effecten moeilijk te meten zijn. Het is dan ook van het grootste belang dat de culturele sector zelf aan het roer gaat staan, zoals nu in veel gevallen overigens ook al gebeurt. GroenLinks vindt niet dat de provincie verdere taken moet gaan overnemen of op de stoel van instellingen moet gaan zitten.

Op de vraag uit de statenbrief over de veranderende provinciale rol in het cultuurbeleid suggereert zij heel precies te definiëren wat onder “eigenaarschap” wordt verstaan en onder “het versterken van de culturele sector in de breedte”. Inzake het versterken van ondernemerschap in de sector is het wat betreft GroenLinks de vraag of de provincie dat moet doen of dat de sector dat zelf gaat oppakken.

Samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed is inderdaad cruciaal. In de stakeholder gesprekken is een check op dat punt door de provincie belangrijk. Alert dient men te zijn op sociaal gewenste antwoorden. GroenLinks wacht voorts de antwoorden van G.S. af op reeds gestelde vragen over het archief. Bij cultuureducatie wordt in de nota als taak van de provincie genoemd: het veld stimuleren een aanvraag in te dienen. Spreekster mag toch hopen dat dit niet nodig zal zijn maar dat de sector zelf het initiatief daartoe neemt. Voor GroenLinks staat het belang van cultuureducatie op geen enkele manier ter discussie. Het is een goede zaak dat dit een taak voor de provincie Utrecht

blijft, zij het met iets minder geld. GroenLinks vraagt voorts waarom de keuze voor wel of niet inzetten op het voortgezet onderwijs niet door Kunst Centraal gemaakt mag worden. De stichting zou die vraag zelf moeten beantwoorden, mits de leerlingen in het primair onderwijs van het cultuuraanbod gebruik kunnen maken.

Het werkbezoek bij KunstCentraal was inspirerend. GroenLinks pleit ervoor alles uit het geld te halen wat er nu in zit; alle samenwerkingsmogelijkheden met instellingen moeten worden onderzocht, zowel op inhoud, organisatorisch, als op ontwikkeling van projecten. Het is goed het vertrouwen te kunnen hebben dat Kunst Centraal ook in de toekomst de partner op dit gebied voor de provincie moet blijven.

In de notitie mist GroenLinks bij de kunsteducatie het expliciete signaal richting ondernemerschap. Op pag. 16 wordt gemeld dat het stimuleren van bemiddeling tussen vraag en aanbod een taak is van de provincie. Zij pleit ervoor die zinsnede te laten vervallen.

GroenLinks is van mening dat E-cultuur een goede aanvulling kan zijn, zeker gezien de beoogde nauwe samenwerking met commerciële partners. Dienaangaande pleit zij voor een bredere focus dan alleen de prioritaire erfgoedthema's.

Is het onderzoeken van mogelijkheden om investeringen in de sector mogelijk te maken werkelijk een taak van de provincie Utrecht? Dat element hoort naar de mening van GroenLinks thuis bij het gewenste cultureel ondernemerschap. Bij het verstevigen van de positie van de culturele sector dient wat GroenLinks betreft ook een beoogd eindresultaat te worden omschreven.

Het cultureel ondernemerschap mag wat meer aandacht krijgen, in die zin dat het meer is dan sponsorwerving. Soms leven er over het marktwerkingsprincipe overtrokken verwachtingen.

Ondernemerschap is ook organisatie, samenwerking en afstemming. Dat moet in en met de sector op een hoger plan gebracht worden, dit ook naar aanleiding van enkele reacties op de stand van zaken tweede tranche bezuinigingen.

Mevrouw Claus deelt mede dat de SP wat betreft de focus en de speerpunten van mening is dat verbondenheid met de eigen omgeving niet versterkt wordt door festivals met een internationale uitstraling. In het cultuurbeleid moet veel meer de focus liggen op lokale en regionale kunst en op cultuur en minder op nationale of internationale cultuur. De SP is het niet eens met het voornemen uit de startnotitie om te stoppen met subsidiëring van de amateurkunst. Hierdoor verliest men veel knowhow en de basis onder de cultuur valt weg. Iedere kunstenaar begint als amateur. De verantwoordelijkheid kan niet volledig bij gemeenten worden neergelegd. De organisatie Zimihc heeft bv. een provinciale taak en elke gemeente kan straks het wiel gaan uitvinden. Ook zijn niet alle organisaties te koppelen aan een specifieke gemeente waardoor die gemeenten zich niet geroepen voelen om een subsidie te verstrekken. In de cultuurnota wordt ingegaan op het geven van een invulling aan een veranderende rol. Voorwaarde voor de SP is wel dat het gevolg niet is dat cultuur alleen bereikbaar wordt voor een klein publiek en de verantwoordelijkheid voor cultuur teveel bij de maatschappij wordt neergelegd. De provincie hoort de regie te blijven voeren voor provinciaal beleid en is eindverantwoordelijk voor het cultuurbeleid. De SP maakt zich grote zorgen over bezuinigingen op cultuur. De ambitie is culturele hoofdstad te zijn (hoewel de SP van oordeel is dat het geld beter ergens anders aan kan worden besteed) en dat houdt dan wel in dat er in cultuur moet worden geïnvesteerd en juist niet moet worden bezuinigd. De aanname dat het bedrijfsleven wel in cultuur zal investeren is wat de SP betreft een illusie. De SP denkt niet dat het bedrijfsleven zin heeft om te gaan trekken aan "het culturele paard dat de provincie aan het dood bezuinigen is". Ook stoort de SP zich aan de link die wordt gelegd tussen het cultuurbeleid en de economie. De SP legt liever de nadruk op de kwaliteit en meerwaarde van cultuur voor alle inwoners, in plaats van cultuur te zien als business waarmee geld kan worden verdiend. Cultuur is niet iets economisch of lucratiefs. De link met de vestiging van bedrijven in onze provincie en het cultuurbeleid is er naar het oordeel van de SP niet. Wat hebben grondprijzen met cultuur te maken? Het woord vestigingsbeleid mag dan ook volgens de SP verwijderd worden. Een eventuele samenwerking tussen bibliotheken en de

digitale ontwikkeling van bibliotheken is positief wanneer dit een meerwaarde heeft voor de kwaliteit van de dienstverlening. Wel is het belangrijk dat bibliotheken in kleine kernen behouden blijven vanwege de spilfunctie die zij vervullen.

De SP is blij te lezen dat cultuureducatie een belangrijke plek heeft in deze nota.

De heer Schaddelee laat weten dat de ChristenUnie van oordeel is dat de provincie vooral de taak heeft een culturele infrastructuur neer te zetten en de cultuurhistorie te bewaken. Kunst en cultuur moeten bereikbaar zijn voor iedereen. Wel is er een begrenzing in de uitingsvrijheid van kunst en cultuur; er mag geen sprake zijn discriminatie, geweld, Godslastering of onzedelijkheid. Dat heeft de ChristenUnie met cultuur voor ogen. In voorliggende nota worden vier speerpunten aangegeven. In drie daarvan kan de ChristenUnie zich wel vinden, nl. cultureel erfgoed, inzetten op de bibliotheken en de omroepen en cultuureducatie. Kritischer is de ChristenUnie over het vierde punt, nl. de festivals.

De ChristenUnie mist in de cultuurnota de beschrijving van de culturele infrastructuur en aandacht voor vernieuwing en cultureel erfgoed. Spreker toont het boek “Tastbare Tijd” dat pas vier jaar geleden door de provincie Utrecht is uitgebracht. Het betreft een zeer uitvoerige beschrijving van het cultureel erfgoed van de provincie. Het gaat hier om een lijvig kostbaar boek. Nu dreigt het andere uiterste en lijkt het erop dat de provincie dit uit de handen laat vallen.

Wat betreft cultureel ondernemerschap is spreker van oordeel dat hoofdstuk 4.4 erg algemeen van aard is en te weinig concreet. De ChristenUnie vindt het conceptjaarprogramma van de PCL 2012 interessant. Eén van de eerste adviesonderwerpen daarin is het ondernemerschap. Aangegeven wordt “dat de PCL wil verkennen waar kansen liggen voor nieuw ondernemerschap. Het is nodig van de kant van de overheid om hier ruimte aan te geven en welke kaders de overheid daarbij moet stellen. Ook de rol van regelgeving komt hierbij aan de orde.” De ChristenUnie meent dat dit een goede springplank kan zijn naar cultureel ondernemerschap. De provincie kan een forum organiseren om de succesverhalen met elkaar te delen. Er zijn beslist voorbeelden te noemen van festivals in de provincie die het uitstekend hebben gedaan zonder bemoeienis van de provincie Utrecht. Daar moet het dan ook bij blijven, immers, cultureel ondernemerschap moet vooral inhouden dat de overheid zich terugtrekt wanneer er een infrastructuur tot stand is gekomen. De ChristenUnie vraagt hoe G.S. daar tegenaan kijken. Uit de cultuurnota komt naar voren dat alle inzet op de stad Utrecht en de economische spin off aldaar wordt geconcentreerd. Spreker vreest dat dit toch ook wensdenken is. De provincie moet het lef hebben om te kijken naar de intrinsieke waarde van kunst. Kunst en cultuur moeten niet direct worden vertaald naar een economische of financiële waarde.

Ook de ChristenUnie pleit ervoor om cultuur een meer regionale betekenis te geven.

De heer Driehuijs komt terug op de woorden van de heer Schaddelee dat er geen sprake mag zijn van onzedelijkheid en Godslastering. Spreker vraagt wat dat inhoudt: heeft de ChristenUnie dat dan in de startnotitie aangetroffen? Hij kan die opmerking niet goed plaatsen in het kader van het provinciale cultuurbeleid.

De heer Schaddelee verduidelijkt dat hij zijn bijdrage begon met het citeren uit het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie wat betreft de visie op cultuur. Dat geldt voor zijn partij als een kader.

De heer Marchal laat weten dat de SGP “zeker niet uit cultuurbarbaren bestaat”, hoewel cultuur voor de SGP soms wel een weerbarstige materie is. De SGP wil in de cultuur ook een principiële lijn aanbrenge. De bijbel spreekt ook over cultuur. Ieder mens heeft een cultuuropdracht en een cultuurroeping, nl. het bebouwen en het ontwikkelen van de aarde. Cultuur draagt bij aan de gemeenschap, aan relaties tussen mensen en aan het heden en het verleden. De SGP is van mening dat alle cultuuruitingen mogen als deze tot eer van God zijn en tot welzijn van de naaste. Primair dienen culturele activiteiten voort te komen uit particulier initiatief waarbij de provinciale overheid een stimulerende en aanvullende rol kan spelen.

De vraag in relatie tot de nieuwe cultuurnota is wat nu het leidende principe is; de visie op cultuur of het collegeakkoord en de beschikbare middelen? De SGP krijgt op voorhand de indruk dat het laatste leidend is. De SGP is van mening dat cultuur breder is dan alleen het collegeakkoord. Een bredere visie is dan ook wenselijk. De cultuurnota is naar het oordeel van de SGP beperkt van inhoud. Zo mist zijn fractie de kunstwerken, bouwkunst, muziek, orkesten, musea, media, regionale omroep, archeologie en monumenten in breder perspectief. Dat alles valt ook onder cultuur en zijn vraag is waarom dat niet wordt vermeld.

G.S. stellen voorts dat er geen provinciaal beleid meer gevoerd wordt ten aanzien van amateurkunst, beeldende kunst en podiumkunsten. Dat beleid wordt bij gemeenten neergelegd. De SGP kan zich daar wel iets bij voorstellen maar de vraag is of het wel zo simpel is als door G.S. wordt gesteld. Ook gemeenten hebben financiële problemen. Wanneer men een kweekvijver van cultuur wil bewerkstelligen, dan moet daar wel op worden ingezet.

Op pag. 7 wordt ingegaan op de veranderende rol van de provincie. Genoemd wordt alleen verantwoordelijkheid voor een brede doelgroep bovenlokaal. Zijn vraag is of dat kader wel zo hard moet worden gesteld. De vraag is of er nog wel maatwerk mogelijk blijft.

Melding wordt gemaakt van het versterken van de culturele sector in de breedte. Zijn fractie wacht daarvan de verdere uitwerking af. De indruk bij de SGP is nl. dat het meer gaat om een verenging in plaats van verbreding.

Zijn fractie is het eens met het beleid ten aanzien van het cultureel erfgoed. Dat beleid mag zelfs nog steviger worden aangezet. Cultureel erfgoed is in het cultuurbeleid naar het oordeel van de SGP de belangrijkste pijler. Zijn fractie deelt de keuze voor de buitenplaatsen en het militair erfgoed, maar cultureel erfgoed is meer. Ook kerken behoren daartoe. Ook daar moet een visie op komen.

De SGP sluit zich ook aan bij de vraag of de kosten die samenhangen met de aanwijzing tot Unesco werelderfgoed wel tegen de baten opwegen.

Naar aanleiding van pag. 10, cultuur in een aantrekkelijke regio, benadrukt de heer Marchal dat de nota meer op de regio gefocust moet worden.

Op pag. 16, bibliotheken, wordt een voorschot genomen op een verdergaande samenwerking of fusie. De SGP wil dat voorschot nu nog niet doen.

Wat betreft cultuureducatie vindt de SGP het wenselijk dat de provincie eerst in overleg treedt met het onderwijs. In het verleden werd er op scholen een uitgebreid cultuurpakket geleverd terwijl lang niet alles daarvan werd gebruikt. Het is beter te investeren in de wensen van het onderwijsveld en pas daarna overgaan tot de ontwikkeling of het bestellen van materiaal. Dat scheelt aanzienlijk in de kosten. Wat betreft het proces, sluit de SGP zich aan bij de opmerkingen van de PvdA en D66.

Voorts wenst hij het college van G.S. succes bij de verdere uitwerking.

Mevrouw Keller deelt mede dat de PvdD de cultuur graag dicht bij de mensen wil houden. De vrees bestaat dat cultuur op deze manier teweinig mensen bereikt. Voor een fusie van bibliotheken zijn er grote plannen maar voorkomen moet worden dat bibliotheken uit de kleine kernen gaan verdwijnen. De PvdD is daar op tegen. Wat betreft de economische component merkt spreekster op dat cultuur op zich al een verrijking is. Juist amateurkunst, beeldende kunst en podiumkunst komt dicht bij de mensen en is voor iedereen bereikbaar. In de notitie staat dat de Utrechtse waterwegen een unieke plek zijn in de provincie. Ook worden de buitenplaatsen als speerpunt genoemd. De PvdD is het daarmee wel eens maar wil ook rekening houden met verbindingswegen voor de dieren. De provincie Utrecht heeft een grote diversiteit aan flora en fauna. Ook dat is een verrijking waarmee terdege rekening moet worden gehouden, immers, het een kan niet zonder het ander.

Voorts mist de PvdD in deze notitie de aandacht voor de regionale omroep.

De PvdD is bang dat teweinig inwoners met deze notitie kunnen profiteren van het cultuurbeleid.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op vragen en opmerkingen van commissieleden.

Zij verduidelijkt dat het vanavond expliciet gaat om een startnotitie cultuurnota. Verschillende sprekers spraken van cultuurnota, maar daarvan is nu nog geen sprake. Onderwerpen die nu nog minder benoemd zijn, zoals regionale omroepen, zullen in de cultuurnota terugkomen. Diverse fracties zijn op de procedure ingegaan, ook omdat met het festivalbeleid vooruit wordt gelopen op de cultuurnota. In dat opzicht werden er ook opmerkingen gemaakt over cultuureducatie en bibliotheken. Gedeputeerde Pennarts verduidelijkt dat het bibliothekenbeleid niet ter informatie maar ter besluitvorming aan P.S. zal worden voorgelegd. De overige onderwerpen komen in de cultuurnotitie aan de orde, voor zover zij nu weet. Zij gaat ervan uit dat de correcte route worden bewandeld. Zij heeft eerder toegelicht dat er voor het festivalbeleid een andere insteek geldt omdat men op dat terrein te maken heeft met termijnen en afstemming met andere overheden. Voorliggende cultuurnotitie is wel anders dan de vorige cultuurnotitie "Cultuur is Kracht" waarin een brede definiëring werd gehanteerd ten aanzien van de culturele taken van de provincie. Die taakopvatting werd financieel ondersteund omdat er toen een aanmerkelijk groter budget beschikbaar was voor cultuur, nl. € 400 miljoen extra uit de algemene middelen. Dat bedrag is in de samenleving geïnvesteerd en is voor een groot deel ten goede gekomen aan allerlei culturele projecten. Daar is erg veel mee bereikt. Echter, de realiteit is dat men nu uit moet gaan van een beperkter budget en van een aanzienlijk minder rooskleurige situatie op de lange termijn voor de provincie. Tevens is er sprake van een veranderende taakopvatting zoals in het Coalitieprogramma is verwoord. Het ruimtelijk domein en het economisch domein zijn voor de provincies leidend als het gaat om cultuur. Erfgoed is daarnaast als een aparte taak genoemd. Gedeputeerde Pennarts begrijpt dat er fracties zijn die stellen dat cultuur dichtbij de burgers moet zijn en in dat kader de amateurkunst missen als een pijler voor het toekomstige cultuurbeleid. De benadering van G.S. komt voort uit de keuze dat een aantal taken tot de verantwoordelijkheid van gemeenten behoren; gemeenten moeten bepalen of ze die taken al dan niet belangrijk vinden. Dat kan er inderdaad toe leiden dat taken gaan verdwijnen. De provincie zal taken, waar gemeenten geen prioriteit aan geven, niet naar zich toetrekken.

De heer Marchal begrijpt dat er een keuze is gemaakt in de kerntaken van de provincie Utrecht. Van een aantal taken wordt door de provincie afscheid genomen. Zijn vraag is dan wel hoe de provincie daar afscheid van neemt.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat er wel degelijk een visie ten grondslag ligt aan het cultuurbeleid; dat zal nader worden uitgewerkt in de Cultuurnota. De provincie trekt zich inderdaad terug op een aantal domeinen, zoals de podiumkunst. De provincie wil een paar jaar investeren in cultureel ondernemerschap en in een zorgvuldige afbouw van taken. Het gaat hier beslist niet om een langjarig programma. Op bepaalde domeinen trekt de provincie zich terug maar zal dan wel haar verantwoordelijkheid nemen om cultureel ondernemerschap te stimuleren in brede zin, dus ook als het gaat om cultureel ondernemerschap voor erfgoed. Nader moet worden gedefinieerd wat cultureel ondernemerschap nu inhoudt; de provincie wil zich in dat opzicht geen grotere rol toebedelen dan nodig is. De provincie kan in dat opzicht wel een verbindende en regisserende rol vervullen, zij het dat die taak eindig is. De heer Marchal noemde een kleinere overheid, veel particuliere initiatieven maar ook veel culturele aspecten als musea; ten aanzien van de musea heeft de provincie altijd een kleine rol heeft gehad.

Spreekster wil nu vooral ingaan op vragen die zijn gesteld, bv. over de rol van de provincie in relatie tot de bibliotheken. Ook waren er vragen over een fusie tussen bibliotheken en dat werd zelfs ten onrechte gekoppeld aan het verdwijnen van bibliotheekvestigingen. Dat is niet de bedoeling, juist het tegendeel is het geval. Gemeenten hebben ten aanzien van bibliotheken de grootste taak; zij betalen ook het meest mee aan het bibliotheekwerk. Door de bezuinigingen op gemeentelijk niveau is de bibliotheek nu vaak een voorziening die snel sneuvelt. Juist daarom wordt samenwerking interessant, gelet op kosten besparing en schaalvoordelen. Dat begint nu te ontstaan. Spreekster wijst in deze op

de gemeente Nieuwegein, die eerder een andere rol voor de bibliotheek zag, maar nu wil overleggen over samenwerking tussen de bibliotheken. Een fusie tussen bibliotheken is wat betreft G.S. een stip aan de horizon c.q. een eindpunt. Een fusie is immers de meest efficiënte vorm van samenwerking maar de provincie heeft daar geen finale zeggenschap over en zal dat niet gedwongen opleggen. Het gaat hier om een verantwoordelijkheid van bibliotheken zelf. De wettelijke taak en de taakopvatting van de provincie in bibliotheekwerk kan meerwaarde opleveren. Het is wel haar ambitie om in het bibliotheekwerk op een fusie aan te sturen om daadwerkelijk een efficiëncyslag te kunnen maken en zo bibliotheekwerk op de lange termijn beschikbaar te houden. De veranderende rol van de bibliotheek hoort daarbij, van boeken naar meer digitale dienstverlening. De bibliotheek gaat steeds meer fungeren als centrum van informatie in gemeenten.

De provincie krijgt een andere taak als het gaat om het archiefwerk. Het gaat hier om een rijksmaatregel en de provincies krijgen meer zeggenschap over de archieven. De provincie Utrecht heeft zeer vele archieven, w.o. de bisschoppelijke archieven maar ook gemeentelijke archieven. Het Utrechts Archief is één van de grootste partijen in de provincie. De provincie gaat daarin participeren en dat gaat van een flink budget vergezeld. Dat budget wordt niet uit het cultuurbudget betaald. Daarvoor is geen ruimte. Waarschijnlijk moet de provincie voor € 600.000 extra gaan investeren in archieftaken die door het rijk wordt opgelegd. Daarvoor moet een aanvullend budget komen. De vraag is hoe de rol van de provincie moet worden gezien. Stelt de provincie alleen het geld beschikbaar of neemt de provincie ook een rol in het Utrechts Archief om sturing aan het beleid te geven?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt op een vraag van mevrouw Maasdam bevestigend dat die taak in 2012 naar de provincie overgaat. Overigens betreft het hier niet de overheveling van archieven maar om het nemen van verantwoordelijkheid voor het archiefmateriaal. De vraag is of de provincie naast financiering ook bestuurlijke verantwoordelijkheid wil en daarmee ook beleidsinvloed krijgt. Haar voorkeur gaat ernaar uit om mee te beslissen in het archiefbeleid, temeer daar de provincie ook meebetaalt.

De heer Kocken wil graag de voor- en nadelen zien van het standpunt van de gedeputeerde, met name als het gaat om het afdekken van risico's die aan een Gemeenschappelijke Regeling vastzitten. De voorzitter verwijst dienaangaande ook naar de termijnagenda.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat de gevraagde afwegingen in de Cultuurnota tot uitdrukking zullen komen.

Vragen werden gesteld over E-cultuur, o.a. over het meer promoten van E-cultuur. E-cultuur heeft vooral te maken met het ontsluiten van archieven, materialen en eigen cultuur en deze op een digitale wijze beschikbaar stellen. Dat hoeft overigens geen aparte beleidslijn te zijn. Het is meer een manier van werken om het cultureel erfgoed bereikbaar te maken. Ook dit punt zal in de cultuurnotitie beter worden uitgewerkt.

Vele fracties zijn ingegaan op de cultuureducatie. Aangedrongen werd op het leggen van het accent op het aanbod voor het primair onderwijs en niet op de instellingen. De instelling, die voor de provincie het kunst- en cultuuronderwijs verzorgt, heeft een heel hoog bereik met een hoge dekking en werkt tot grote tevredenheid. Nadrukkelijk gaat het de provincie uiteindelijk om het eindresultaat en de meest optimale inzet van de middelen. Het belang van de organisatie is uiteraard ondergeschikt aan de doelstelling om kunst en cultuureducatie voor jongeren te blijven doen. Echter, gedeputeerde Pennarts kan de doelgroep niet volledig los zien van deze organisatie, omdat daarmee tot volle tevredenheid wordt gewerkt met een zeer hoge dekkingsgraad.

Mevrouw Versteeg steunt het betoog van de gedeputeerde maar wil daar toch een opmerking over maken. Utrecht Centrum is er voor de kunsten in de stad Utrecht. Er valt veel efficiency te behalen wanneer er op politiek bestuurlijk niveau over een mogelijke fusie tussen KunstCentraal, LEU en Utrecht Centrum wordt gesproken om zo de krachten te bundelen. Daardoor kan er uiteindelijk voor de doelgroep meer geïnvesteerd worden in kunst en cultuureducatie.

Gedeputeerde Pennarts beaamt de woorden van mevrouw Versteeg dat men voor de investering van € 1,5 miljoen de meeste “value for money” wil hebben en dat de uitvoering daaraan ondergeschikt is. Overigens heeft de organisatie Utrecht Centrum een wat andere focus en dat betekent dat fusie niet zo snel geregeld kan zijn. Zij verwijst in deze naar Scholen in de Kunst in Amersfoort die overigens wel een intensieve samenwerking heeft met Kunst Centraal. Nadrukkelijk wordt nagegaan hoe het beste tussen organisatie kan worden samengewerkt. Gevraagd werd waarom KunstCentraal niet mag uitmaken voor welke doelgroep in het onderwijs cultuureducatie wordt verzorgd. De organisatie mag dat wel zelf bepalen, met daarbij de belangrijke kanttekening dat er eerst een aanbod voor het primair onderwijs tot stand moet komen. Nu ook Kunst Centraal met bezuinigingen wordt geconfronteerd, zal een groot deel van het geld opgaan aan het realiseren van een goed aanbod aan het primair onderwijs. Het is de vraag of er dan nog wat over blijft voor het voortgezet onderwijs. De organisatie heeft ook de mogelijkheid te kiezen om de begeleiding van leerkrachten in het voortgezet onderwijs wat duurder te maken, de afbouwperiode te verlengen en later weer het beleid in het voortgezet onderwijs te kunnen opbouwen. Met een beperkt budget is er helaas minder armslag om dat voor elkaar te krijgen.

De heer Driehuijs meent dat efficiencyvoordelen van een fusie een veronderstelling zijn. Zijn suggestie is dat nader te onderzoeken. Voorkomen moet worden dat de aanzet voor de cultuurvisie wordt aangegrepen om op deelterreinen systeemdialoes te gaan voeren, bv. fusie tussen bibliotheken en fusie van Kunst Centraal met andere instellingen. Dat zou jarenlange fusieprocessen vergen met bijbehorende kosten, frictiekosten enz. Wat hem betreft moet deze doos van Pandora niet worden geopend. De provincie moet bij zijn eigen leest blijven. UCK is van de stad Utrecht en de provincie kan niet afdwingen hoe het UCK moet worden georganiseerd. Het is overigens wel een goede zaak om gesprekken aan te gaan mits systeemdialoes worden voorkomen.

De heer Kocken meent dat het draagvlak vergroot wordt wanneer er bij cultuureducatie vooral gesproken wordt over wat er in de klassen gebeurt. Dat moet centraal worden gesteld. Het is altijd de verantwoordelijkheid van G.S., en niet van P.S., om te kijken welke organisatie daar het meest geschikt voor is.

Gedeputeerde Pennarts beaamt dat fusie zeker geen toverwoord is; het is geen oplossing voor ieder knelpunt of bezuiniging.

De commissie stelde voorts dat erfgoed breder is dan gebouwd en ongebouwd erfgoed, maar ook archeologie en collecties omvat. Dat is juist. Ook werden de buitenplaatsen en het militair erfgoed genoemd. Enkele fracties hebben twijfels over het militair erfgoed. Spreekster verduidelijkt dat het militair erfgoed de verzamelnaam is voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Grebbelinie en de Romeinse Limes. De Unesco status is bijzonder maar roept wel eens gemengde gevoelens op. De Unesco status vraagt om maatregelen, niet zozeer in onderhoudsgevoeligheid of in extra investeringen op dat punt, maar wel als het gaat om de planologische bescherming van erfgoed. Overigens is een Unesco kwalificatie een gunstige publiekstrekker. Feitelijk gaat het hier om een kwaliteitscertificaat voor erfgoed. Wanneer de Unesco nominatie wordt gerealiseerd, dan kan de provincie Utrecht wat haar betreft “daarmee zijn handen dichtknijpen”.

Gevraagd werd naar een provinciaal plan voor het controleren van subsidies. Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat er een controleplan is voor subsidies met de naam KEER. Daarin wordt een afweging gemaakt tussen de vraag hoe strak gecontroleerd moet worden tegen welke kosten versus achteraf controleren. Daarvoor worden normen gehanteerd. Deze methodiek is recent door P.S. geaccordeerd en zal voorlopig niet worden aangepast.

Gevraagd werd naar rollen van andere overheden en het bedrijfsleven. De rol van de provincie ten opzichte van gemeenten is aan het veranderen. Over het algemeen hebben gemeenten daar wel begrip voor. Inderdaad heeft de veranderende taakopvatting van de provincie gevolgen voor de

amateurkunsten en beeldende kunsten. PS. zijn geïnformeerd over de tweede tranche subsidiebezuinigingen en de reacties die daarop zijn binnengekomen. Spreekster is genuanceerd over de verwachtingen van het marktdenken en de rol van het bedrijfsleven. Wel kan dit een impuls geven aan de culturele sector. Cultureel ondernemerschap wordt in dat kader ook genoemd. Inmiddels is duidelijk dat de terugtrekkende rol van de provincie organisaties stimuleert en een andere manier van denken forceert in het vinden van aanvullende fondsen en creatieve oplossingen. De provincie juicht dat toe, maar realiseert zich dat dit ook consequenties heeft voor het aanbod van cultuur. Dat mag niet over het hoofd worden gezien.

De heer Van Hees komt terug op zijn vragen over industrieel erfgoed en over de kosten naar aanleiding van het artikel in het Algemeen Dagblad.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat industrieel erfgoed belangrijk blijft en wordt beschermd via de provinciale ruimtelijke structuurvisie. In het verleden financierde de provincie het industrieel erfgoed via het Parelfonds. Inmiddels is er voor industrieel erfgoed geen geld meer beschikbaar. Industrieel erfgoed is niet langer een apart speerpunt van beleid maar wanneer er een specifiek verzoek op dat punt binnenkomt, dan kan dat in P.S. aan de orde komen.

Als het gaat om de financiering van de culturele hoofdstad kloppen de cijfers zoals deze in het A.D. zijn genoemd, nl. een bedrag van € 70 miljoen. Het gaat hier om een bedrag van € 20 miljoen van de gemeentelijke en provinciale overheden, maar ook om rijksgelden, om een bedrag vanuit Europa en om de veronderstelling dat ook het bedrijfsleven aan de Culturele hoofdstad zal bijdragen.

De voorzitter rondt het debat over agendapunt 3 af.

4. Statenvoorstel Festivalbeleid 2013-2016

De voorzitter memoreert dat er t.z.t. in P.S. een debat zal plaatsvinden over het Festivalbeleid. Gezien de beperkt tijd verzoekt zij de commissieleden zich tot het stellen van vragen te beperken. Zo nodig kunnen vragen tussentijds ook schriftelijk worden ingediend.

De heer Kocken komt terug op de beantwoording van zijn eerdere schriftelijke vragen. Voor 4 festivals wordt een bedrag van € 6,5 ton beschikbaar gesteld. Er zijn festivals die behoorlijk minder budget ontvangen van het rijk, zoals het Festival aan de Werf en het Festival voor Oude muziek. Zijn vraag is of het bedrag van € 650.000 wel voldoende is om die festivals, los van hun aanvraag, op weg te helpen om eigen inkomsten te verwerven. Of moet er binnen de vier festivals nog strenger geselecteerd worden om met het beschikbare geld het beoogde effect te bereiken?

Mevrouw Nap komt terug op het voorstel van de inspreker om een vijfde Amersfoorts festival toe te voegen aan de huidige vier grote Utrechtse festivals. Hoe staan G.S. tegenover dat voorstel?

Mevrouw Boelhauer constateert dat Amersfoort niet in het Festivalbeleid wordt genoemd. De inspreker heeft in dat opzicht wel een punt, hoewel de Amersfoortse festivals ook aanspraak kunnen maken op het budget voor kleine festivals. Het is een gegeven dat de grotere festivals in de stad Utrecht geconcentreerd zijn. De provincie moet niet alleen om die reden een festival in Amersfoort meer geld geven, omdat dat eerlijker zou zijn. Dat kan niet de bedoeling zijn. Toch vindt zij dat Amersfoort te kort wordt gedaan. Op cultureel gebied gebeurt daar heel veel. Wat haar betreft moet worden nagegaan of Amersfoort aanspraak kan maken op het budget voor de kleinere festivals. Zij vraagt hoe de gedeputeerde daar tegen aan kijkt.

De heer Marchal heeft de indruk dat een deskundigencommissie in deze fase van het proces geen zin meer heeft, nu duidelijk is welke festivals ondersteund gaan worden. Hij vraagt waarom deze

deskundigencommissie bij grote festivals een richtinggevend advies geeft maar bij kleine festivals een bindend advies.

Op pag. 3 wordt gesproken over de beschikbaarheidstelling van gelden voor de periode 2013-2016. Hij vraagt waarom er wordt gekozen voor vier jaar en niet voor een kortere periode, zodat ook andere festivals meer kansen krijgen. De SGP vraagt zich voorts af waarom het accent zo nadrukkelijk bij de stad Utrecht ligt. Hoe kan de regio meer aan bod komen?

Mevrouw Claus merkt op dat op de website van het Tweetakt festival gemeld wordt dat het een stadfestival betreft. De SP is nadrukkelijk voorstander van spreiding van festivals over de hele provincie. Voorts vraagt de SP naar de samenstelling van de deskundigencommissie.

Mevrouw Jedema stelt de volgende vragen:

D66 begrijpt de keuze voor de vier festivals in de stad Utrecht maar acht geografische spreiding ook van belang. D66 vraagt de gedeputeerde om initiatieven zoals het Spoffin festival welwillend te bezien om in aanmerking te komen voor de subsidie voor kleine festivals. Om tegemoet te komen aan de wens van festivals om te kunnen doorgroeien, vraagt D66 of het mogelijk is na twee jaar minder dogmatisch met de middelen om te gaan. Het moet dan niet gaan om een vast bedrag per festival, maar (net als bij de grote festivals) om één budget waaruit een ieder een gevarieerd deel kan krijgen. Zo wordt doorgroei van een festival mogelijk.

Op pag. 12 van de Cultuurnota en in punt 4 uit de toelichting voorstel festivals staat “een bijdrage aan festivals van de gemeente Utrecht”. D66 stelt voor dat te wijzigen in “de gemeente waarin het betreffende festival plaatsvindt.”

Een subsidie criterium kan zijn dat er een marketingplan moet worden geleverd om daarmee de bezoekersaantallen van festivals te maximaliseren. D66 vindt dat een belangrijk aspect om het succes van de festivals, die door de provincie worden gesubsidieerd, te bewerkstelligen. De suggestie is om in de Deskundigencommissie ook een marketingexpert op te nemen.

Bij de voorwaarden wordt gemeld dat het meten van economische effecten door de organisatoren moet worden gedaan. D66 is echter van oordeel dat dit door de provincie zelf moet worden gedaan. Zij vraagt dienaangaande om een reactie van de gedeputeerde.

De heer Schaddelee laat het volgende weten:

- De provincie Utrecht heeft volgens de ChristenUnie geen rol bij het subsidiëren van incidentele evenementen of initiatieven van lokale verenigingen. Kan de gedeputeerde hem ervan overtuigen dat er op dat terrein wel een rol voor de provincie is weggelegd?
- Wat betreft het statenvoorstel over het Festivalbeleid kan worden gesteld dat het glas halfvol of half leeg is. Hij vraagt hoe G.S. daar tegen aankijken.
- Het Festivalbeleid is een onderdeel van de Cultuurnota en wordt nu vroegtijdig behandeld. De kaders en de doelen van het Festivalbeleid zijn daardoor niet helemaal duidelijk. De keuze voor de vier grote festivals komt op de ChristenUnie nogal willekeurig over. Zo is het opvallend dat alle vier de festivals in de stad Utrecht plaatsvinden, terwijl spreiding over de provincie van belang is.
- Tijdens het werkbezoek aan KunstCentraal is gememoreerd dat er € 4,5 ton rijks geld beschikbaar gaat komen mits de provincie ook € 4,5 ton beschikbaar stelt. De ChristenUnie doet de suggestie dat geld uit het budget voor het festivalbeleid te halen en op die manier te zorgen dat Kunst Centraal meer cultuureducatie gaat verzorgen.

De heer Driehuijs De heer Driehuijs complimenteert de ambtenaren met het schrijven van zo'n mooi stuk op basis van wat schrapbesluiten door G.S.

Mevrouw Boelhauer brengt een punt van orde in. Het is de bedoeling dat fracties zich in deze behandeling uitsluitend beperken tot het stellen van vragen. Dat wordt door de voorzitter beaamd. De heer Driehuijs vervolgt dat hij - na de oproep daartoe door de Commissaris van de Koningin - slechts positief wilde beginnen. In het statenvoorstel wordt aangegeven dat er snel duidelijkheid moet komen. De PvdA onderschrijft dat. Immers, het organiseren van een festival vraagt een lange voorbereidingstijd. Voor de vier grote festivals is er een budget van € 6,5 ton nodig, echter, tegelijkertijd wordt in het voorstel medegegeeld dat er pas later in het jaar een voorstel komt over de verdeling van dat bedrag. Dat is voor de vier grote festivals onduidelijk. Hij vraagt dienaangaande om uitleg.

De kleine festivals kunnen op jaarbasis ieder een subsidie van € 25.000 ontvangen. De PvdA vraagt waar dat op is gebaseerd. Waarom kan een klein festival bv. niet € 33.000 ontvangen; waarom is er gekozen voor vier kleine festivals; waarom is er niet gekozen voor een totaal bedrag?

Voorts sluit spreker zich aan bij de vragen van de SGP over de Deskundigencommissie. Het is onduidelijk wat deze commissie gaat doen. De heer Driehuijs begrijpt voorts dat G.S. ook nog een uitvoeringsverordening gaan vaststellen waarlangs de Deskundigencommissie moet gaan beoordelen. Kennelijk weten G.S. zelf de criteria heel goed; waarom doen G.S. die beoordeling dan niet zelf? Wat wel en niet mag is "al in beton gegoten". De PvdA vindt dit extra bureaucratie. Dat kost extra geld en draagt niet bij aan de duidelijkheid en snelheid die nodig is.

Op pag. 7 wordt aangegeven dat de instellingen die een aanvraag doen, een coördinator mogen inhuren voor het begeleiden van processen. Een deel van het budget mag daarvoor worden gereserveerd. Ook dat komt bureaucratisch over en is naar het oordeel van de PvdA onwenselijk. G.S. geven aan dat er een bedrag voor frictiekosten zal worden ingezet. Dat steunt de PvdA.

Tegelijkertijd wordt gemeld dat er in 2016 een tekort van € 2,5 ton te verwachten valt. In het staatje (onder 5) wordt het bedrag van € 2,5 ton frictiekosten echter wel ingevuld. De PvdA heeft de indruk dat dit niet juist is. G.S. geven aan dat het tekort van € 2,5 ton in de komende jaren door een herschikking van middelen binnen de eigen portefeuille wordt opgevangen. Spreker vraagt de gedeputeerde in welke richting dienaangaande moet worden gedacht.

Voorts verzoekt de PvdA de gedeputeerde nog voor het komende statendeбат een totaal overzicht te geven van de huidige festivals en de budgetten die de festivals op dit moment ontvangen, afgezet tegen het festivalbeleid zoals dat door G.S. wordt voorgesteld.

De heer Driehuijs wilde - na de oproep daartoe door de Commissaris van de Koningin - slechts positief beginnen. Hij vervolgt dat er in het statenvoorstel wordt aangegeven dat er snel duidelijkheid moet komen.

De PvdA onderschrijft dat. Immers, het ....etc

De heer Van Hees komt terug op de vraag van de ChristenUnie over de rijkssubsidie voor KunstCentraal. Hij vraagt of het gaat om geld dat door de provincie verstrekt moet worden om in aanmerking te komen voor rijkssubsidie. Hij meent dat dit geld ook uit eigen middelen van KunstCentraal afkomstig kan zijn, hoewel Kunst Centraal daar nu niet over beschikt. Concreet is zijn vraag hoe de cofinanciering is geregeld.

Gedeputeerde Pennarts deelt mede dat er een keuze is gemaakt voor festivals. Het coalitieprogramma biedt daartoe ook de ruimte, nl. een koppeling van cultuur aan economie vanuit de gedachte dat festivals met een economische waarde, met aantrekkingskracht voor de regio en een brede programmering steun verdienen. Dat resulteerde in een keuze voor vier grote festivals in de stad Utrecht. De praktijk in het cultuurbeleid is dat het zwaartepunt van de culturele gelden op de stad Utrecht ligt. Dat is geen voorkeur maar dat is het volgen van de realiteit, nl. dat 90% van de culturele activiteiten in deze provincie zich concentreert in de grote stad. Zij ontkent beslist niet dat er ook in Amersfoort veel gebeurt. Zij heeft het Spoffin festival meegemaakt en dat is inderdaad een

bijzonder festival. Dat geeft aan dat de gemeente Amersfoort zijn culturele taak goed opvat en dat er op gemeentelijk niveau een mooi aanbod kan zijn zonder nadrukkelijke provinciale bemoeienis. De festivals in de stad Utrecht zijn overigens ook zeer toegankelijk voor een breed publiek en niet alleen voor de inwoners. Het festival Oude Muziek trekt zelfs een internationaal publiek en dat leidt tot een maximale bezetting zelfs overboeking van de hotels. Dat is één van de redenen waarom het festival Oude Muziek is opgenomen in de voorkeuze van vier festivals. Het is erg duidelijk welke festivals aan de criteria, zoals deze in het coalitieakkoord zijn geformuleerd, voldoen en het heeft h.i. geen zin dienaangaande keuzevrijheid te suggereren. Alle festivals maken een zware tijd door. Zowel het rijk, de gemeenten als de provincie financieren mee aan de festivals. Gecombineerde financiering is vaak een voorwaarde om toegang tot gelden te krijgen. Er kan geen gebruik worden gemaakt van de basis infrastructuur van het rijk, wanneer men geen financiële steun krijgt van de gemeente en de provincie. Een aantal festivals valt nu uit de basisstructuur en gaat nu over naar het fonds Podiumkunst. Helaas komen er nu veel meer eters uit een zelfde ruif, terwijl budgetten kleiner worden. Zij realiseert zich dat de festivals het water aan de lippen staat. Alleen het Nederlands Filmfestival mag nog deel uitmaken van de basis infrastructuur maar zal ook minder geld ontvangen. Het budget van € 650.000 is niet voldoende om het huidige financieringsniveau van de festivals te kunnen handhaven maar is wel voldoende om de festivals in de gelegenheid te stellen zich marktgericht op te stellen en andere bronnen van financieringen aan te boren. De festivals zijn hierover reeds geïnformeerd. In eerste instantie vroeg de provincie of de festivals in staat waren het budget met elkaar te verdelen, maar dat bleek een brug te ver. De provincie zal die verdeling van gelden op zich nemen, o.a. op basis van het beoordelen van de ingediende plannen. De onafhankelijke commissie komt in beeld om de gemaakte voorkeuze te objectiveren. Er komen wel 10 of 12 kleinere festivals in aanmerking voor het budget van € 100.000,-. Het budget wordt verdeeld in porties van € 25.000. Daarmee wordt bewerkstelligd dat festivals ook inhoud krijgen. Voor de keuze zijn vele invalshoeken mogelijk. Dat doet de provincie niet zelf, maar daarvoor is in samenwerking met de stad Utrecht een commissie in het leven geroepen. Zij weet de samenstelling van de commissie niet maar het gaat om deskundigen uit het veld.

Spreekster gaat niet voorbij aan hetgeen er in Amersfoort te beleven is. Zij noemt in dit verband het Jazzfestival en het Spoffin festival, die aanspraak kunnen maken op het kleinere cultuurbudget. Dat past ook bij de huidige mate van financiering. Spoffin wordt nu zelfs voor een kleiner bedrag gefinancierd dan € 25.000. Als het gaat om groeipotentie en groeiruimte, dan is dat zeker mogelijk wanneer festivals van het kleinere cultuurbudget gebruik maken. Gedeputeerde Pennarts wil nu geen toezeggingen doen, immers, zij beschikt over een klein budget terwijl er veel festivals aanspraak op maken. De Vrede van Utrecht en de Culturele Hoofdstad is niet een soort begrenzing waarop alleen maar Utrechtse festivals kunnen aanhaken. De Culturele Hoofdstad is nadrukkelijk een verhaal voor de regio. Dat zal in de cultuurnotitie nader inhoudelijk worden uitgewerkt. Ook Amersfoortse festivals kunnen daar op aansluiten en vallen onder de paraplu van regionale aantrekkelijkheid in het kader van de Culturele Hoofdstad 2018. In die zin is er geen beperking.

Gekozen is voor een periode van 4 jaar voor het subsidiëren van grote festivals. Daarmee wordt die festivals meer zekerheid gegeven, juist omdat ze jaren vooruit moeten programmeren en behoefte hebben aan langdurige zekerheid. Die behoefte is minder nadrukkelijk aanwezig bij de kleinere festivals. Met de tweejarige financiering is er wat meer ruimte om potentiële groeikandidaten een plek te geven. Dat alles is een poging om te woekeren met de beschikbare middelen en deze zo efficiënt en optimaal mogelijk in te zetten.

Gevraagd is naar de € 4,5 ton voor Kunst Centraal. Wanneer dat uit het budget voor festivals zou moeten worden betaald, blijft er niets meer over voor het festivalbeleid. De matching van gelden geldt overigens ook voor de huidige festivals. In de notitie wordt gesteld dat, wanneer een festival niet door een gemeente wordt ondersteund, dat gevolgen kan hebben voor de provinciale steun.

De voorzitter rondt de bespreking van dit punt af.

5. Mededelingen en ingekomen stukken

5.1 *Memo afgevalen onderzoeksonderwerpen Randstedelijke Rekenkamer (WMC86)*

5.2 *Brief Randstedelijke Rekenkamer geen follow up onderzoek “Kind centraal of cijfers centraal?”(WMC91)*

5.3 *Memo van gedeputeerde Pennarts over de wachtlijsten jeugdzorg (WMC87)*

Mevrouw Alsem constateert dat er wachtlijsten zijn bij de aanbieders van jeugd- en opvoedzorg en dat er sprake is van capaciteitsproblemen en capaciteitstekort. Zij vraagt of dit aanleiding is om nog eens te kijken naar de motie Vernieuwing Zorgaanbod, die tot doel heeft nieuwe aanbieders in te schakelen om zorgtekorten te kunnen invullen.

Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat de commissie WMC over het nieuwe zorgaanbod in de jeugdzorg een voorstel, met enkele scenario's, zal ontvangen in de vergadering van februari.

De heer Van Hal Scheffer maakt zijn excuses, met name richting zijn collega's Alsem en Versteeg. In het voorjaar had BJU € 8 ton nodig om de wachtlijsten weg te werken. De dames Alsem en Versteeg merkten toen op dat, altijd wanneer er problemen in de jeugdzorg waren, er weer provinciaal geld nodig was terwijl de besteding van het geld onvoldoende transparant was. Spreker was nieuw in P.S. en meende er goed aan te doen die € 8 ton voor jeugdzorg beschikbaar te krijgen. Vervolgens heeft hij zich in jaarrekeningen van BJU verdiept. Uit de jaarrekening van 2010 blijkt dat BJU meer dan € 5 miljoen aan deposito heeft staan bij de Deutsche Bank. In 2007 ging het nog om een bedrag van € 6 miljoen in verhouding tot een totaal aan baten die 4 tot 5 keer zo hoog zijn. Menig particulier ondernemer zou uitermate tevreden zijn met een depositostand die 25% van zijn omzet is. De PVV stelt de gedeputeerde de volgende vragen:

- Hoe kan het dat een gesubsidieerde instelling over dergelijke liquide middelen van zo'n omvang beschikt?
- Hoe kan het dat G.S. is doorgedaan met het ruim blijven investeren in jeugdzorg?
- Wat betekent deze riant financiële positie voor de nabije toekomst van de financiering van de transitie jeugdzorg?

De voorzitter stelt voor dit punt mee te nemen naar de volgende vergadering alwaar de jeugdzorg in bredere zin zal worden besproken.

Gedeputeerde Pennarts laat weten dat deze informatie haar verrast. De suggestie wordt nu gewekt dat BJU enerzijds een tekort heeft en anderzijds reserves opbouwt. Die conclusie wil zij nu nog ver van zich houden. Zij heeft de ervaring dat BJU een integere organisatie is die binnen de financiële mogelijkheden doet wat zij kan. Wel verontrust de mededeling van de PVV haar; zij zal dat laten uitzoeken.

De heer Schaddelee stelt het op prijs de informatie van de gedeputeerde op dit punt schriftelijk te ontvangen, voorafgaand aan de volgende commissievergadering WMC. Dat wordt door de gedeputeerde toegezegd.

Mevrouw Claus verwijst naar pag. 2. Volgens haar moet 48% veranderd worden in 52%. Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat dit zal worden nagegaan.

5.4 *Brief van de heer De Ridder over de Armandocollectie (WMC90)*

6. Verslag vergadering statencommissie WMC d.d. 14 november 2011

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

7. Rondvraag

De heer Schaddelee heeft begrepen dat gedeputeerde Binnekamp destijds in het kader van de restauratie van Paushuize heeft toegezegd dat er gewerkt zou worden aan publieksbereik van Paushuize, gekoppeld aan bepaalde culturele activiteiten in de stad Utrecht. Hij vraagt of daarvoor een concreet plan is.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat P.S. destijds hebben besloten extra krediet beschikbaar te stellen voor de restauratie van Paushuize, nadat was ontdekt dat de kelder Romeinse gewelven bevatte. Daarbij werden door P.S. de voorwaarde gesteld dat de publieke toegankelijkheid van Paushuize gewaarborgd moest worden. Dat is ook gebeurd. Paushuize zal 12 keer per jaar open zijn voor publiek, gekoppeld aan bepaalde dagen zoals Open Monumentendag of de culturele zondagen. Ook zijn er vragen gesteld over de archeologische bijzonderheden van het Domplein. Het Utrechts Toeristisch Bureau verzorgt rondleidingen naar de locatie Domplein, waar men de pijlers van de Domkerk ver onder de grond kan bezichtigen, met een koppeling naar een bezichtiging van de gewelven in Paushuize. De exploitant van Paushuize (Huis Molenaar) heeft de mogelijkheid Paushuize vaker open te stellen om de doelgroep de gelegenheid te bieden Paushuize te bezichtigen en daar een kop koffie te drinken.

8. Termijnagenda

De voorzitter vraagt aandacht voor de Expertmeeting Binnenstedelijke Ontwikkeling van 23 januari en het Werkbezoek Binnenstedelijke ontwikkeling op 6 februari.

Voorts attendeert zij op haar email over het verzamelagendapunt jeugdzorg dat in de vergadering van 13 februari aan de orde zal komen. De heer Driehuijs meent dat die vergadering wel een erg vol programma gaat krijgen. Hij doet de suggestie de agenda over twee vergaderingen te verspreiden. Mevrouw Versteeg pleit voor het hanteren van de spreektijdenregeling, maar is erop tegen om de agenda over twee avonden te verdelen.

De voorzitter gaat dat na. Zij zegt toe dat de vergadering van 13 februari zorgvuldig zal worden voorbereid, tezamen met de griffier en de gedeputeerde.

De heer Driehuijs vindt het voor de handliggend dat collegepartijen zich kunnen vinden in een collegeprogramma en de uitvoering daarvan. Hij vindt het echter wel jammer wanneer de inhoudelijke bespreking in deze commissie met een spreektijdenregeling beperkt zou worden. Hij bepleit dat de oppositiepartijen de ruimte krijgen om over alle agendapunten te spreken.

Mevrouw Versteeg is vanuit de vorige statenperiode, met een D66 fractie die uit twee personen bestond, weinig spreektijd gewend. Haar ervaring is dat men zich daardoor kan beperken tot de hoofdlijnen en de werkelijk belangrijke punten. Daar is ook de verkleining van P.S. voor bedoeld. Het is beslist niet haar bedoeling om coalitiepartijen te beknotten maar zij vindt het wel een plicht van P.S. om een goede vergadercultuur neer te zetten.

Mevrouw Nap doet de oproep aan alle commissieleden om zich te beperken tot het stellen van vragen, wanneer dat ook is afgesproken. In dat geval dienen fracties af te zien van het uitdragen van meningen; dat laatste hoort thuis in P.S. Het is zaak dat de commissieleden zich houden aan de afspraken die worden gemaakt. In deze vergadering hebben diverse fracties lange betogen gehouden terwijl was afgesproken dat er alleen vragen zouden worden gesteld.

Voorts memoreert de voorzitter dat Gedeputeerde Pennarts heeft verzocht om een woordvoerdersoverleg over jeugdzorg, met name over de bestuurlijke afspraken met gemeenten. Daarvoor wordt een datum bepaald en dat zal via de email met de woordvoerders jeugdzorg worden afgestemd.

De heer Driehuijs memoreert dat de PvdA al eerder de behoefte heeft geuit de statenbrief Afbouw en Beëindiging subsidies per 1 januari 2013 (zie agendapunt 10) op 13 februari niet ter kennisname maar oriënterend te bespreken, zodat daar inhoudelijk op kan worden gereageerd. Vastgesteld wordt dat dit punt ter oriënterende bespreking voor de volgende vergadering zal worden geagendeerd.

De heer Kocken stemt ermee in om het punt Afbouw en Beëindiging subsidies in de volgende vergadering oriënterend te bespreken met de kanttekening dat moet worden voorkomen dat de commissie WMC het werk van G.S. zou gaan overdoen.

De heer Driehuijs laat weten dat het zeker niet de intentie van de PvdA is het werk van G.S. over te doen. Echter, het is wel zaak dat P.S. zijn werk doen, nl. het controleren van G.S. Daar zal die oriënterende bespreking voor worden gebruikt.

De heer Van Hal Scheffer vraagt waarom de datum voor de eindrapportage Wel Thuis is verschoven van januari naar februari.

De voorzitter laat weten dat dit de laatste verschuiving van dit punt is naar een latere datum.

De heer Marchal verwijst naar de toezegging van 31 oktober jl. betreffende het zoeken naar ruimte voor nijpende restauratiegevallen, dit in het kader van het Parelfonds en de nieuwe rijksregeling. Hij vraagt wanneer daarover duidelijkheid zal ontstaan.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat zij naar aanleiding van vragen in P.S. deze opmerking heeft genoteerd. Zij stelde dat het in hele nijpende gevallen mogelijk is om buiten het thema te stappen.

Wat haar betreft gaat het hier om een afgerond punt. Wel zegt zij toe alsnog uit te zullen zoeken wat de ruimte is van de nieuwe rijksregeling.

9. Statenbrief Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2012

De heer Van Hal Scheffer krijgt de indruk dat men veel moeite doet om BJU nog een plek te geven, na afronding van de transitie van de jeugdzorg. Hij vraagt G.S. daar nog eens naar te kijken. De PVV verzoekt om inhoudelijke bespreking van deze statenbrief in een volgende vergadering. Aldus wordt besloten.

10. Afbouw en beëindiging subsidies per 1 januari 2013

Wordt voor de volgende vergadering geagendeerd, op verzoek van de PvdA.

11. Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen

De heer Kocken verzoekt dit agendapunt voor een volgende vergadering ter bespreking te agenderen. Mevrouw Boelhouwer heeft begrepen dat dit punt terugkomt wanneer daarvoor in P.S. financiering wordt aangevraagd. Op haar voorstel besluit de commissie tot een gecombineerde bespreking van dit punt.

12. Convenant Jeugdzorg Utrecht stad

Ter kennisname.

13. Plan van Aanpak “indeplaatstreden” uitvoering vergunninghouders

De heer Marchal wil dit graag ter bespreking agenderen voor een volgende vergadering. Het gaat hier om een ongebruikelijke stap in bestuurlijk Nederland. De voorzitter deelt mede dat de vervolgstappen van dit onderwerp nog zullen terugkomen met een nadere uitwerking.

De heer Marchal wijst erop dat er nu al een plan van aanpak is opgesteld. Hij meent dat inhoudelijke bespreking in de commissie in deze fase wel wenselijk is.

De voorzitter zal dit laten uitzoeken en daar later op terugkomen.

14. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.